

Arkisto- ja rekisteritiedot:

Kunta: Kotka

Kaupunginosa: Katariina

Kortteli ja tontti: Kortteli 107, tontti 4

Omistaja: Kotkan kaupunki

Tutkimuksen laatu: Ruotsinsalmen linnoituksen Fort Katariinan arkeologinen kartoitus.

Ajoitus: 1700-1800-luku

Peruskartta: PK 3023 12 Kotka
Ylälinnoitus pkoo=3496 705 ja ikoo=6704 392, x=23-25 m mpy.
Patteri 1 pkoo=3496 603 ja ikoo=6704 203, x=8-10 m mpy.

Tutkimuslaitos: Museovirasto, rakennushistorian osasto (MV/RHO)

Kaivausjohtaja: FM Päivi Hakanpää

Muut tutkijat: Apulaistutkija HuK Riikka Väisänen, tutkimusavustaja HuK Ulrika Kögäs

Kenttätöaika: Kartoitus 25.9.–6.10.2006

Tutkitun alueen laajuus: Ylälinnoitus 3495 m² ja patteri nro 1 65 m².

Rahoittaja: Oy Shell ab 15 850 €.

Mustavalkonegatiivit: MV/RHOMv 125659:1–36.

Diapositiivit: MV/RHODia 125658:1–44.

Rakennusfragmentit: RHO 1543

Tutkimushistoria: Ahvenisto, Tapani 1966: Ruotsinsalmen linnoitusten inventointikertomus. MV/RHO.
Ahvenisto, Tapani 1967: Kotkan inventointikertomus. MV/RHO.
Nimander, Päivi 1980: Selvitys Ruotsinsalmi-Kyminlinna -linnoituskokonaisuuden jäänteistä ja toimenpide-ehdotelma.
Sihvonen, Pekka, Malm, Pertti ja Veijola, Ritva 1991–1992: Kotka, Fort Katariina mittausdokumentointi. MV/RHO.

Alkuperäinen raportti: Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHO:A)

Kopiot (3 kpl): Museovirasto, Haminan toimipiste
Kymenlaakson maakuntamuseo
Oy Shell ab

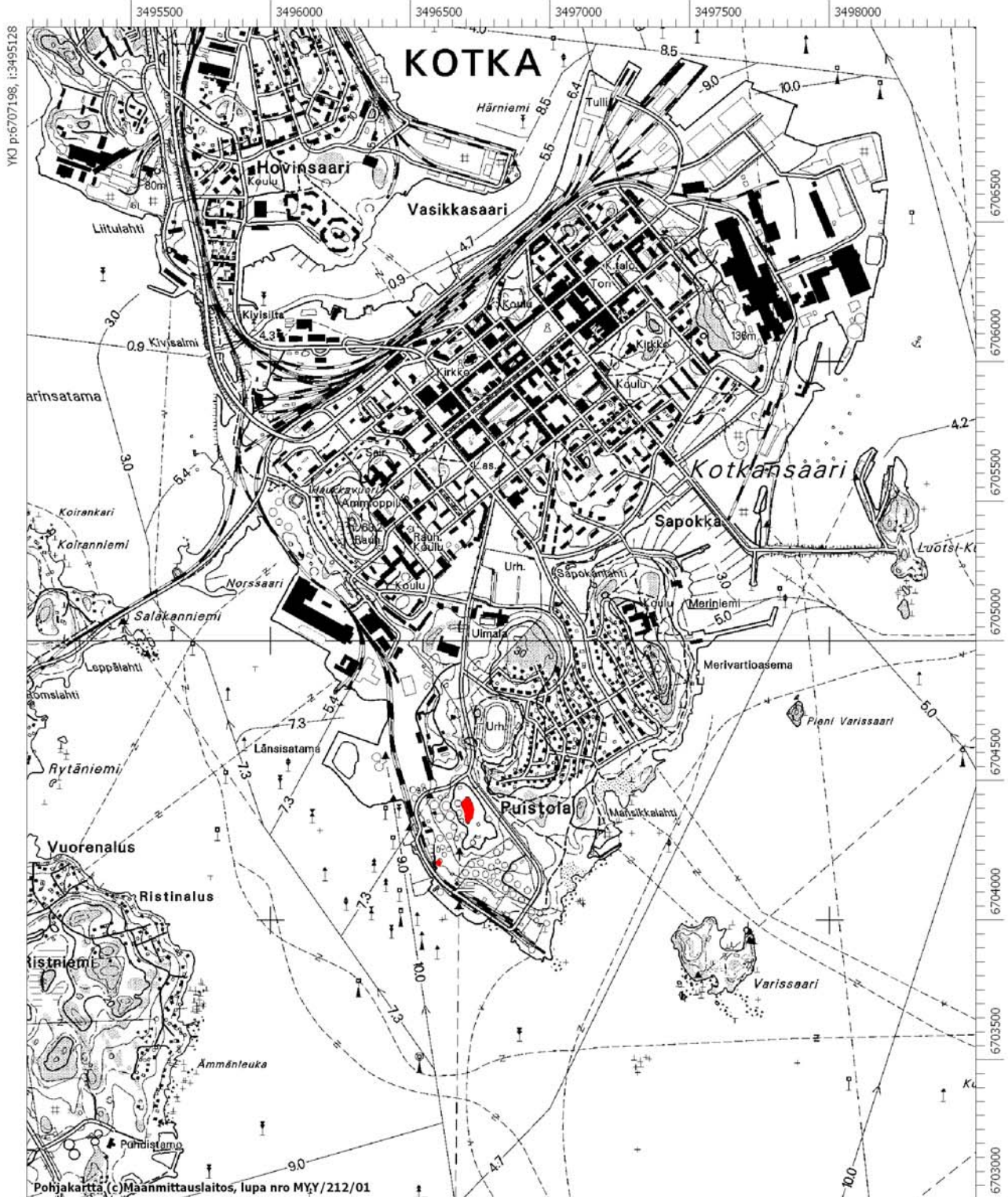
Tiivistelmä

Kartoituksen tarkoituksena oli selvittää Ruotsinsalmen Fort Katariinan ylälinnoituksen ja patterin nro 1 säilyneisyys Shellin hallinnoimalla alueella Kotkan öljysatamassa. Kartoitus tuli ajankohtaiseksi, kun 1930-luvulta lähtien öljysatamana ja -varastona toiminut alue on jäänyt pois käytöstä ja siihen liittyneet rakenteet on purettu. Kartoituksen rahoitti oy Shell ab, joka on vuokrasopimuksessa sitoutunut korvaamaan muinaisjäännöksille mahdollisesti aiheuttamansa vahingot.

Linnoitus oli rakennettu 1790-luvulla. Ylälinnoituksen itäosa on lähes tuhoutunut ilmeisesti vuonna 1986 öljysäiliöiden ympärille rakennettujen betonisten suojarakenteiden takia. Ylälinnoituksen eteläosan eskarppimuuri oli säilynyt hyvin, lukuun ottamatta sen purettua koillisosaa, joka oli tuhoutunut viimeistään laululavaa rakennettaessa jo 1940-luvulla. Linnoituksen läntinen puolustusrintama ei enää hahmottunut kokonaisuutena valleihin tehtyjen aukkojen vuoksi. Valleja oli purettu 1950- ja 1980-luvuilla rakennustöiden yhteydessä. Ylälinnoituksen pohjoisosasta oli purettu vallia yli 40 metrin matkalta, ja eskarppimuurista oli säilynyt ainoastaan länsiosa. Valli on purettu ennen vuotta 1966. Linnoituksen tiiliosat ovat maan peitossa sekä suurelta osin rapautuneet ja tuhoutuneet jo ennen öljysataman rakentamista. Rannassa sijainneesta patterista 1 olivat luoteissiipi ja lounaisosa tuhoutuneet todennäköisesti vuonna 1947 säiliön rakentamisen takia.

KOTKA

Fort Katariina Yläinnoituksen ja patteri 1:n kartoitus

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot:	2
Tiivistelmä	3
Sisällysluettelo	4
1. Johdanto	5
2. Ympäristö	5
3. Historia	7
4. Menetelmät	8
5. Kartoitushavainnot	8
5.1 Fort Katarina	8
5.2 Patteri 1	18
7. Yhteenveto	20
Lähteet:	21
Liite 1 Mustavalkonegatiiviluettelo	22
Liite 2 Diapositiiviluettelo	25
Liite 3 Poistettujen löytöjen luettelo	28
Liite 4 Tiililuettelo	29
Liite 5 Laastinäyteluettelo	30
Liite 6 Kartat	31

1. Johdanto

Kartoituksen ja inventoinnin tarkoituksena oli selvittää Fort Katariinan ylälinnoituksen ja patterin nro 1 maavallien ja muurattujen rakenteiden säilyneisyys, sekä kartoittaa rakenteiden mahdolliset muutokset Shellin hallinnoimalla alueella Kotkan öljysatamassa. Kartoitus tuli ajankohtaiseksi, kun 1930-luvulta lähtien öljysatamana ja -varastona toiminut alue on jäänyt pois käytöstä ja siihen liittyneet rakenteet on purettu. Kartoitus ja inventointi ovat osa korjaus- ja maisemasuunnitelman selvitystyötä. Suunnitelmat laaditaan vuoden 2006 lopulla. Kartoituksen (15 850 €) rahoitti oy Shell ab. Kenttätöitä suoritettiin 25.9.–6.10.2006. Kenttätöjohtajana oli FM Päivi Hakanpää, apulaistutkijana HuK Riikka Väisänen ja tutkimusapulaisena HuK Ulrika Köngäs.

Kotkansaarella sijaitsevan Fort Katariinan muinaisjäännökset on inventoitu ensimmäisen kerran vuosina 1966 ja 1967. Museovirasto on kartoittanut Fort Katariinan ja patteri Katariinan linnoituslaitteet vuosina 1991–1992. Patterin nro 1 linnoituslaitteita ei tuolloin kartoitettu. Kymenlaakson maakuntamuseon selvitti Ruotsinsalmen linnoituksen jäänteitä vuonna 1980. Patteria nro 1 ei mainita selvityksessä.¹ Osa Fort Katariinan muinaisjäännöksistä kuuluu ns. Katariinan polun kohteisiin. Linnoituksen alkuperäistä kartta-aineistoa säilytetään Venäjän merivoimien arkistossa. Aineistosta osa on kuvattu Kyhika-kokoelmaan. Lisäksi Museoviraston rakennushistorian arkistossa on linnoituksen venäläisen insinöörikomennuskunnan piirustuksia (Ruotsinsalmi VIK).² Ruotsinsalmen merilinnoitusta ovat selvittäneet Olli Airola ja Kaisu Harjunpää teoksessa Ruotsinsalmen Merilinnoitus 1790–1855. Lisäksi Ulla Riitta Kauppi on käsitellyt Ruotsinsalmen yhdyskuntaa artikkeleissaan.³

2. Ympäristö

Fort Katariinan linnoitus sijaitsee Kotkansaaren lounaisosassa, Suomenlahden rannalla. Linnoituksen vastarannalla sijaitsevat Mussalon ja Tuohipöllön saaret. Näiden väliin jää leveä salmi, joka johtaa Kymijoen Langinkoskenhaaraan. Linnoitus rakennettiin lounas-koillisuuntaiselle kalliotasanteelle, jonka rinteet laskevat länteen ja etelään. Ylälinnoitus sijaitsee 23–25 metrin korkeuskäyriä välillä ja alalinnoitus sitä 5 metriä alempana. Linnoituksista on ollut hyvä näkyvyys niiden alapuolella olevaan leveään salmeen sekä Lehmäsaareen ja hyvällä säällä jopa Rankkiin. Varissaarella ollut Fort Elisabetin linnoitus sijaitsi noin kilometrin ja Kukourin saarella ollut Fort Slavan linnoitus noin kahden kilometrin päässä Fort Katariinan linnoituksesta kaakkoon.

Linnoitukseen johtanut tie kulki tiilikasarmen ja linnoituksen välistä haarautuen alalinnoituksen kohdalla. Toinen tie johti rantaan kohti patteria nro 1 ja toinen jatkui patteri Katariinaan. Patterin nro 1 takana tie vielä haarautui ammuskellariin. Ylälinnoituksen pohjoispuolelle on merkitty 1800-luvun alun karttaan myös tie, joka johti rantaan.⁴ Nykyisin linnoituksen pohjoispuolitse rantaan johtaa Öljysatamantie, joka jatkuu rantaa myötäillen patteri Katariinalle asti. Linnoituksen itäpuolella kulkee Puistolantie. Myös ylä- ja alalinnoituksen väliin oli muodostunut kulkuväylä.

Kotkansaari on ollut ainakin 1600-luvun lopulta lähtien Kymenkartanon niitty- ja laidunmaata. Saaren eteläosassa on sijainnut ainoastaan Kotkan torppa, jonka ensimmäinen asukas mainitaan nimeltä

¹ Ahvenisto 1966; Ahvenisto 1967; Sihvonen, Malm, Veijola 1991–1992; Nimander 1980.

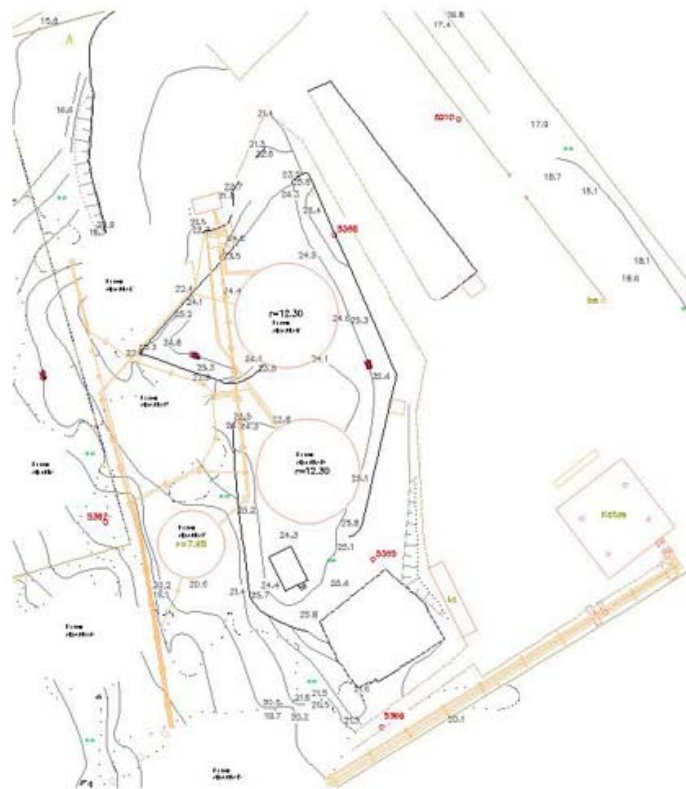
² Kyhika-kokoelmat ovat Kymenlaakson maakuntamuseossa Kotkassa ja alkuperäisaineisto Pietarissa.

³ Airola & Harjunpää 1978; Kauppi 1992; Kauppi 1993.

⁴ Kartta vuodelta 1795, RGAVMF.F.3L.op.23.D.945.L.1. (Kyhika); Kartta vuodelta 1812 Ruotsinsalmi VIK 5.

1600-luvun lopulla.⁵ Linnoituksen maisema on ollut avonainen. Sen ympäristöön on merkitty muutamia puita vuoden 1795 karttaan. Puustoa oli raivattu huomattavasti 1800-luvun alkuun tultaessa.⁶ Alueen kasvillisuus on inventoitu vuonna 2003. Puusto on yhä harvaa ja kasvisto edustaa ketomaisen kuivaa lajistoa. Linnoitusalueella kasvaa sotatulokas-, satamatulokas- sekä harvinaisia kulttuuri- ja ketolajeja.⁷ Alueen kaakkoisosassa sijaitsee vuonna 1964 rauhoitettu tervaleppälehto.⁸

Ruotsinsalmen tuhoutumisen jälkeen alueen käyttö väheni. Kun Kotkan kaupunki perustettiin 1870-luvun lopulla, jäi Katariinanniemi puistoksi.⁹ Vasta öljysataman rakentamisen jälkeen 1930-luvulla alkoi sen maisemaa hallita korkeat öljysäiliöt, niihin liittyneet betonirakenteet ja muutamat rakennukset. Ylälinnoituksen sisäpuolelta on purettu kaksi sen sisäosan peittänyttä vuosina 1956 ja 1958 rakennettua öljysäiliötä.¹⁰ Linnoituksen alle kallioon on louhittu luola, jonka tiilinen huoltorakennus sijaitsee ylälinnoituksen eteläosassa. Säiliöiden yhteyteen liittyi myös betonirakenteita, joista suuri osa oli syksyllä 2006 jo purettu pois. Heti linnoituksen länsipuolella sijaitti kolme vuosina 1952–1956 rakennettua öljysäiliötä.¹¹ Linnoituksen maavalleille on jäänyt pieniä betonirakenteita.

Kartta 1. Ylälinnoituksen sisälle ja ympärille oli rakennettu kuusi öljysäiliötä 1950-luvulla. Karttaan on merkitty öljysäiliöt ja niihin liittyneet rakenteet. Kotkan kaupungin kaavakartta.

⁵ Rosén 1960, 188; Rosen 1953, 30.

⁶ Kartta vuodelta 1795, RGAVMF.F.3L.op.23.D.945.L.1. (Kyhika); Kartta vuodelta 1801, KA/MHA 2 d 1/5.

⁷ Hering 2004, 7.

⁸ Tuominen 1993,1.

⁹ Rosén 1953; 87; Kotkan kartta vuodelta 1902.

¹⁰ Maistraatti: Lupa myönnetty 27.11.1956 ja 28.10.1958.

¹¹ Muistio neuvottelusta 6.2.1992.

3. Historia

Ruotsinsalmen merilinnoitus koostui useasta erillisestä linnoituksesta, linnakkeista ja pattereista, joita rakennettiin Kotkan saarta ympäröiville pienille saarille sekä itse Kotkan saarelle, jonne päälinnoitukseksi muodostui Katariinan niemelle rakennettu Fort Katariina. Nimensä se oli saanut keisarinna Katariinan mukaan. Kotkan saarella linnoituksen esityöt alkoivat syksyllä 1790. Ruotsinsalmen linnoitus vihittiin käyttöön jo vuonna 1792 ja toistamiseen vuonna 1795. Ruotsinsalmen ensimmäinen rakennusvaihe päättyi Katariinan II:n hallituskauteen. Viimeinen rakennuskausi ajoittui Aleksanteri I:n aikaan, vuosiin 1801–1809. Tuolloin rakennettiin patteri Katariinan läheisyyteen keskeneräiseksi jäänyt väliaikainen patteri, joka vielä nykyäänkin näkyy maastossa. Toinen väliaikainen patteri sijaitsi patterin nro 1 luoteispuolella. Suomen sodan jälkeen aktiivinen rakentaminen linnoitusalueella päättyi.¹² Rauhan tultua sotilaallinen toiminta Ruotsinsalmessa väheni ja Ruotsinsalmen rykmentti siirtyi Helsinkiin. Hyvän sijaintinsa vuoksi Ruotsinsalmi säilytti kuitenkin asemansa rannikkoliikenteen välisatamana.¹³

Fort Katariinan linnoitus koostui korkealle kalliolle rakennetuista ylä- ja alalinnoituksesta sekä merenrannalla olleesta patteri Katariinasta. Ala- ja ylälinnoituksen lounaispuolella oli meren rannalla patteri nro 1 sekä väliaikainen pienempi patteri. Fort Katariinan kasarmialue rakennettiin linnoituksen itäpuolelle, jonne nousi tiilinen kasarmirakennus ja vahtitupa. Kasarmirakennuksesta on vielä jäljellä kivijalka. Patteri Katariinasta koilliseen rakennettiin kaksi ruutikellaria.¹⁴ Ylälinnoitus oli noin 110 metriä pitkä ja noin 50 metriä leveä. Alalinnoituksen kanssa yhdessä ne muodostivat noin 210 metriä pitkän puolustusvarustuksen, jonka yhteispinta-ala oli yli hehtaarin.

Puolustuksen painopisteen siirryttyä Suomenlahdelle tyhjeneden Ruotsinsalmi vähitellen. Sen rakennuskannasta säilytettiin ainoastaan kiviset rakennukset ja tärkeimmät puutalot. Linnoitus alennettiin vuonna 1819 annetussa määräyksessä toiseen luokkaan. Linnoituksen tykit siirrettiin Kymnlinnaan varastoon vuonna 1826. Linnoituslaitteet säilyivät, mutta ainoastaan Fort Slavan linnoitukseen jäi pieni vartiokomennuskunta. Sen miehistön vaihdosta huolehti Fort Katariinan tiilikasarmiin majoittunut pääkomennuskunta.¹⁵ Ruotsinsalmi tuhoutui lopullisesti Krimin sodan aikana. Englantilaiset räjäyttivät ja polttivat rakennuksia sekä tuhosivat osan linnoituslaitteista. Jäljelle jäi vain kirkko, pappila ja muutamia kymmeniä muita rakennuksia.¹⁶

Kotkan kaupungin perustamisen jälkeen Katariinanniemi jäi puistoksi. Öljysatama perustettiin alueelle 1930-luvun puolessa välissä. Fort Katariinan ylälinnoitus ja patteri 1 jäivät Suomalainen Shell Oy:n ja myöhemmin sen toimintaa jatkaneen oy Shell ab:n vuokraamalle maalle. Ylälinnoituksen kaakkoisosaan rakennettiin vuonna 1946 laululava. Öljysataman toiminnan loputtua on alue palautumassa takaisin Kotkan kaupungille.¹⁷

¹² Airola 1972, 16–18, 20; Kauppi 1992, 125.

¹³ Airola 1972, 76.

¹⁴ Ruotsinsalmi VIK 5 ja 6; Ahvenisto 1966.

¹⁵ Airola 1972, 76; Fabricius 1902, 337.

¹⁶ Airola 1972, 77; Harjunpää 1972, 110.

¹⁷ Lausunto 6.4.2006. Ahveniston vuoden 1966 inventoinnissa laululavaa kutsutaan kesäteatteriksi.

4. Menetelmät

Kaivausten koordinaatistona käytettiin Kotkan kaupungin koordinaattijärjestelmää (VVJ). Korkeudet on ilmoitettu N43-korkeusjärjestelmässä. Pohjakartta-aineistona oli kaupungin digitaalinen kaavakartta. Kaivausalueelle siirrettiin korkeus kaupungin korkeuskiintopisteestä nro 36, jonka korkeus oli 19.678 m mpy ja koordinaatit $x=704442,50$ ja $y=496811,00$. Koordinaatisto tuotiin takymetrillä seuraavista kaupungin kiintopisteistä:

Nro5496	$x= 704162,65$	$y= 496575,74$	$z= 2.49$ m mpy
Nro 5206	$x= 704215,56$	$y= 496699,81$	$z= 13.745$ m mpy

Pisteelle nro 5206 siirrettiin korkeus korkeuskiintopisteestä nro 36 ja pisteeltä nro 5496. Korkeusero oli 10 mm, joka tasattiin ja pisteen korkeutena käytettiin 13.745 m mpy. Alueella olleita kaupungin muita kiintopisteitä ei käytetty, sillä ne olivat joko liikkuneet, tai hävinneet maastosta. Kartoitusta varten siirrettiin alueelle kymmenen apupistettä, joiden koordinaatit ja korkeudet on merkitty yleiskarttaan (kartta 1).

Ennen kartoitusta digitoitiin vuoden 1992 mittauspiirros yläinnoituksen osalta.¹⁸ Se siirrettiin kaupungin digitaaliseen kaavakartta-aineistoon kiintopisteen nro 5365 ja vallien muotojen avulla. Karttaan ei ollut merkitty muita kiintopisteitä tai maastoa. Maastossa muinaisjäännös mitattiin takymetrillä, dokumentoitiin kuvaamalla ja kirjoittamalla kuvaukset kohteista. Lisäksi piirrettiin purettujen vallien kohdalta kolme maaleikkausta (kartat 6-8). Vallien 6 ja 4 puretut muurinperustukset olivat peittyneet täyttösoralla. Ne puhdistettiin esille ja dokumentoitiin piirtämällä niistä tasokartat (kartat 4-5). Kartoituksen yhteydessä raivattiin vallien reunoilta ja päältä työtä haitanneita pensaita ja pieniä puita, jotka kasattiin jo paikalla olleisiin risukasioihin.

Rakenteiden puhdistuksen yhteydessä otettiin talteen yksi rautanaula, joka jälkitöiden yhteydessä piirrettiin ja dokumentoitiin (liite 3). Muuratuista rakenteista otettiin kolme laastinäytettä materiaalitutkimuksia varten. Näytteistä kaksi oli vallin 4 puhdistetuista maaleikkauksista ja yksi näytteistä vallista 1 (liite 5). Lisäksi otettiin kaksi tiilinäytettä, joista säilytettiin vallin 4b tiilinäyte (RHO 1543). (liite 4).

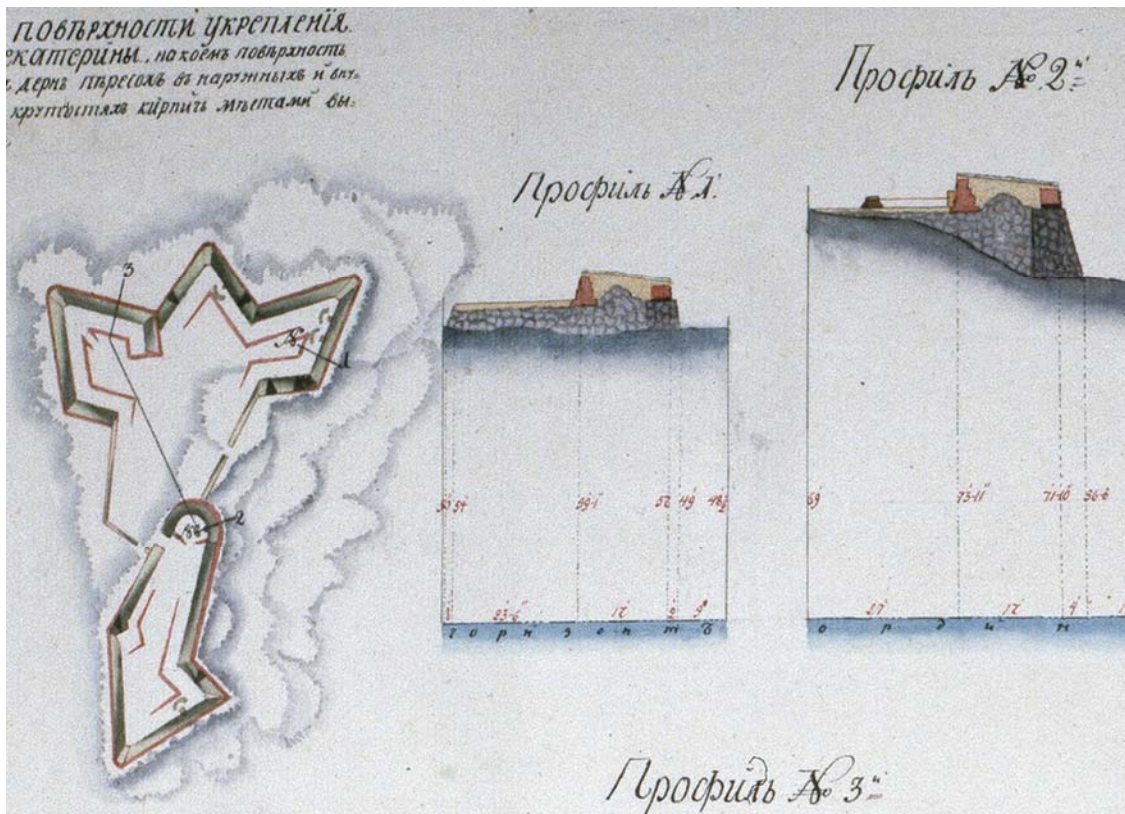
5. Kartoitushavainnot

5.1 Fort Katariina

Yläinnoitus sijaitsi korkealla kalliotasanteella alalinnoituksen pohjoispuolella. Yhdessä ne hallitsivat lounaista ja läntistä merialuetta. Yläinnoituksessa oli kaksi kärkeä, joista toinen suuntautui pohjoiseen ja toinen länteen. Sen eteläinen valli, alalinnoituksen puolella, oli puolipyöreä. Yläinnoituksen kaakkoisosasta on ollut kulkuyhteys alalinnoitukseen, suunnilleen samoilta kohdilta, jossa sijaitsee nykyisin laululava. Piirroksen on kuvattu yläinnoitukseen kaksi ampuma-aukkoa, joista toinen suuntautui etelään ja toinen koilliseen. Linnoituksen eskarppimuuri oli rakennettu harmaakivestä. Sen yläosa oli muurattu tiilestä samoin kuin rintamuurikin. Tiiliosien välissä oli maatäyttö.¹⁹

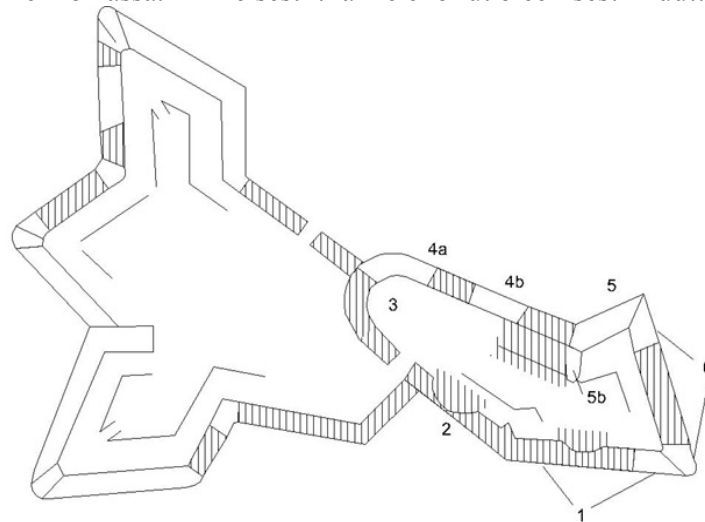
¹⁸ Sihvonen, Malm, Veijola 1992, Kotka, Fort Katariina mittauspiirros n:o 285.2.27.

¹⁹ Airola 1972, 31; Kartta vuodelta 1798, RGAVMF.F.3L.op.23.D.976.L.65; Kartta vuodelta 1792, RGAVMF.F.3L.op.26.D.1716. 15, Kartat vuodelta 1823, VIK Ruotsinsalmi 422 ja 418.

Kartta 2: Pohjakaava ja poikkileikkaus Fort Katariinan linnoituksesta. Kartta vuodelta 1798, RGAVMF.F.3L.op.23. D.976.L.65. (Kyhika).

Kartoituksessa käytettiin samaa numerointia, jonka Tapani Ahvenisto oli antanut inventointikertomuksessaan linnoituksen vallien eri osille. Ne linnoituksen osat, joiden vallien läpi oli vuoden 1966 jälkeen kaivettu aukko, saivat lisäksi vielä kirjaintunnuksen, esim. valli 4 oli nyt kahdessa osassa eli valli 4a ja valli 4b. Vuoden 1980 selvityksessä on ylälinnoituksen osalta maininta, että vallit ovat öljysäiliöiden ja putkien lomassa.²⁰ Ilmeisesti tilanne ei ollut oleellisesti muuttunut vuodesta 1966.

Kartta 3: Ahveniston käyttämä vallien numerointi lisätyn vuoden 2006 inventoinnissa käytetyillä kirjaintunnuksilla. Rasteroitualue on tuhoutunut.

²⁰ Nimander 1980, 21.

Valli 1

x= 704442,20–704433,10 y= 496705,60–496711,00 z= 23.00–25.40 m mpy

Pituus: säilynyt pituus oli 9,85 metriä.

Leveys: noin 2,6 metriä

Korkeus: Säilynyt korkeus oli 2,4 metriä, josta eskarppimuuria oli 0,6–1,0 metriä.

Suunta: NW-SE

Ympäristö ja kasvillisuus: Valli muodosti yhdessä valli 2:n kanssa itäosan puolustusrintaman. Se oli suuntautunut linnoituksen kasarmirakennukselle päin. Valli oli rakennettu avokallion päälle. Maasto laski koilliseen ja luoteeseen. Kallion päälle ja alapuolelle tuodussa sorassa kasvoi niukasti kasveja ja puita. Soratasanne muodosti vallin itäpuolelle terassin. Ympäristö oli avoin. Vallin luoteispuolella oli kivilouhevarasto.

Kuvaus: Eskarppimuuuri oli rakennettu kallion päälle. Muurin alaosassa oli hyödynnetty jyrkkäseinäiseksi lohkottua kalliota, jota oli parhaimmillaan eskarppimuurin alaosassa jopa 1,2 metrin korkeudelta. Kallion pinta oli tasattu litteillä kivillä, joiden päälle varsinainen eskarppi oli muurattu. Suurin osa laastista oli kulunut pois ja kivien kolot olivat täyttyneet maalla ja kasvillisuudella. Muurin alaosa oli maan peitossa. Eskarppimuurin yläosan säilynyt leveys oli lähes 1,90 metriä. Muurista oli säilynyt 2-4 kivikertaa. Vallin sisäosaan oli valunut maata, ja rinta- ja eskarppimuuuri olivat peittyneet. Vallien 1 ja 6 muurien kulmaa oli säilynyt 2,4 metrin korkeudelta. Kulman alaosa oli peittynyt mullan- ja soransekaisella hiekalla, jossa oli tiilimurskaa ja laastia. Pudistetusta maaleikkauksesta tuli esille erittäin pahoin hajonnut tiilirakenne, jonka säilynyt korkeus oli noin 50 cm. Rakenne alkoi korkeudelta 24.90 m mpy. Eskarppimuurin kivet olivat lohkottuja ja osassa oli halkaisijaltaan noin 4,5 cm poran jälkiä. Kivien koot olivat 1,4 x 0,9 ja 1,0 x 0,9 m sekä noin 0,6 x 0,7 m. Suurimpien kivien väleissä oli käytetty kiilakiviä, joiden koko oli noin 0,3 x 0,15 ja 0,2 x 0,15 m.

Säilyneisyys: Suurin osa vallista ja sen muureista oli purettu. Vielä vuonna 1966 oli valli lähes ehjä, lukuun ottamatta öljysäiliöiden takia tehtyjä maaleikkauksia (Ahvenisto 1966). Kymenlaakson maakuntamuseon selvityksessä ei mainita vallissa 1 tapahtuneita muutoksia. Valli oli lähes purettu, kun se kartoitettiin vuonna 1992. Nyt tehdyssä kartoituksessa sitä oli kuitenkin enemmän jäljellä kuin vuonna 1992 tehdyssä kartoituksessa havaittiin (Kartta 2B). Valli on purettu vuosien 1980–1992 välisenä aikana, todennäköisesti vuonna 1986. (Rakennuslupa 4.7.1986).

Kuvat: RHO/MV 125659:1–6, 9–10, 27–28.

RHO/Dia 125658:1–9.

Kartat: 1, 2A-B, 6.

RHO/dia 125658:3.

Valli 2

Pituus: -

Suunta: -

Leveys: -

Ympäristö ja kasvillisuus: Vallin kohdalla oli avokallio ja paikalle tuotua soraa.

Kuvaus: Linnoituspiirustuksen mukaan valli oli ollut lounas-koillisuuntainen ja noin 35 metriä pitkä. Vallien 1 ja 2 kulmassa oli ampuma-aukko. Vallien 2 ja 3 välistä oli kuljettu alalinnoitukseen. (VIK Ruotsinsalmi 422). Linnoituksen fasadikuvassa vallin 2 eskarppimuuri näyttäisi olevan lähes kokonaan tiilirakenne, joka on murattu kallion päälle. (RGAVMF.F.3L.op.26.D.1716. 15. Kyhika)

Säilyneisyys: Valli on tuhoutunut ilmeisesti kokonaan. Vielä vuonna 1966 oli valli lähes ehjä, lukuun ottamatta öljysäiliöiden takia tehtyjä maaleikkauksia (Ahvenisto 1966). Kymenlaakson maakuntamuseon selvityksessä ei mainita vallissa 2 tapahtuneen muutoksia. Se oli purettu vuosien 1980–1992 välisenä aikana, todennäköisesti vuonna 1986. (Rakennuslupa 4.7.1986).

Kuvat: RHO/MV 125659:27–28.

RHO/Dia 125658:44.

Kartat: -

RHO/Dia 125658:44.

Valli 3

x= 704351,30–704333,60 y= 704341,30–704337,20 z= 21.70–25.65 m mpy

Pituus: Kaarevan vallin pituus oli lähes 23 metriä.

Leveys: 6,5 metriä

Korkeus: Säilynyt korkeus oli 1,6–3,8 metriä, josta eskarppimuuria oli 0,9–2,6 metriä.

Suunta: Lähes W-E.

Ympäristö ja kasvillisuus: Pyöreä valli muodosti linnoituksen eteläisen puolustusrintaman yhdessä alalinnoituksen kanssa. Valli oli rakennettu avokallion päälle. Kallio laski loivasti lounaaseen. Kallion päälle oli tuotu kaksi kivivarastoa, joista suurempi oli kasattu aivan alalinnoituksen vallinreunaan. Vallin sisäosassa oli öljysatamaan liittynyt tiilinen rakennus, josta pääsi kallioon louhittuun luolaan. Vallin koillisosa oli tuhonnut 1940-luvulla laululavan kivisten portaiden rakentamisen yhteydessä. Vallin ja alalinnakkeen välissä kulki tie rantaan. Tien varteen, alalinnoituksen viereen tuotiin syksyllä 2006 kaupungin kivilouhevarasto. Maisema oli avoin ja vallilta oli hyvä näkymä merelle sekä uudelle kunnostetulle viheralueelle. Näkymää peitti hieman alalinnoituksen päällä kasvaneet suuret männyt.

Kuvaus: Eskarppimuuria oli parhaimmillaan säilynyt 2,6 metriä. Matalimmillaan sitä oli esillä 0,9 metriä laululavan edessä. Muurissa oli 2-5 kivikertaa. Muurin alaosa oli maan peitossa. Tiilimurskasta päätellen maa oli peräisin rintamuurin maatyöstä. Maavallin säilynyt korkeus oli 1,0–1,3 metriä. Vallin päällä oli betonisia pilareita ym. betonirakenteita. Maavallin päällinen ja sisäreuna olivat ruusupensaiden ja lehtipuiden peittämiä. Maavallin sisäosa oli osittain sortunut. Kivien väleissä oli myös vähän kasvillisuutta. Eskarppimuurin kivet olivat lohkottuja ja osassa oli halkaisijaltaan 3-4,5 cm poran jälkiä. Kivien koot olivat 0,9 x 0,75 ja 0,7 x 0,45 m sekä noin 0,5 x 0,35 m. Suurimpien kivien väleissä oli käytetty kiilakiviä, joiden koko oli noin 0,3 x 0,25 ja 0,25 x 0,1 m.

Säilyneisyys: Vallista oli purettu sen koillisosa, joka oli ollut tuhoutuneena jo vuoden 1966 inventoinnin aikana. (Ahvenisto 1966). Todennäköisesti se oli tuhoutunut jo laululavaa rakennettaessa 1940-luvulla. Eskarppimuurin ulkoseinä oli hyvin säilynyt, lukuun ottamatta muutamia seinälinjasta ulostyöntyneitä isoja kiviä sekä pudonneita kiilakiviä. Suurin osa laastista oli rapautunut kivien väleistä pois ja kivien kolot olivat täyttyneet maalla. Rintamuuri ei erottunut, mutta sitä on mahdollisesti säilynyt maavallin sisällä. Pyöreä valli erottui hyvin maastossa.

Kuvat: RHO/MV 125659:17–18, 29–30.

RHO/Dia 125658:26–27.

Kartat: 1, 2A-B.

RHO/Dia 125658:27.

Valli 4a

$x= 704360,30-704341,80$ $y= 496691,00-496698,00$ $z= 21.75-25.70$ m mpy

Pituus: Noin 18,50 metriä.

Leveys: 4,5 metriä.

Korkeus: Säilynyt korkeus oli 2,8–4,0 metriä, josta eskarppimuuria oli 1,7-3 metriä.

Suunta: NNW-SSE

Ympäristö ja kasvillisuus: Vallit 4 ja 5 muodostivat linnoituksen läntisen puolustusrintaman. Valli oli rakennettu avokallion päälle. Kallio laski loivasti lounaaseen ja länteen. Vallien 4a ja 4b välissä kulki soralla peitetty putki alas rantaan. Kallion pintaa oli tasattu soralla, joka osittain peitti rakenteen näkymistä alhaalta rannasta. Maisema oli muuten avoin ja vallilta oli hyvä näkymä merelle sekä Mussalon satama-alueelle. Vallin päällä ja reunoilla kasvoi koivuja, pihlajia ja ruusupensaita. Aluskasvillisuus oli ketomaista. Vallin sisäosassa oli tiilinen öljysatamaan liittynyt rakennus, josta pääsi alapuolelle louhittuun luolaan.

Kuvaus: Vallia oli purettu pois kahdesta kohdasta. Vallien 4a ja 4b välissä oli noin 4,5–7 metrin aukko. Eskarppimuuria oli parhaimmillaan säilynyt 1,7–3,0 metrin korkeudelta. Matalimmillaan se oli purettu vallin reunassa. Muurista oli säilynyt 4-6 kivikertaa. Sen alimmat kivet olivat osittain maan peitossa. Maavallin säilynyt korkeus oli 1,0–1,3 metriä. Vallin päällä oli pilareita ym. betonirakenteita sekä rautaromua ja betonijätettä. Vallin päälle oli tehty noin 60 cm syvä ura kahdelle betoniputkelle sekä kaivettu noin 70 cm syvä kuoppa. Maavallin sisäosa oli osittain sortunut. Pohjoispäässä oli vallin sisäreunaan tuotu iso betonilohkare ja soratäyttöä. Eskarppimuurin kivet olivat lohkottuja ja osassa näkyi halkaisijaltaan noin 3,5 cm poran jälkiä. Kivien koot olivat 1,0 x 0,8 ja 0,6 x 0,5 m. Suurimpien kivien väleissä oli käytetty kiilakiviä, joiden koko oli noin 0,3 x 0,15 m.

Säilyneisyys: Vallia 4 oli purettu kahdesta kohdasta, minkä vuoksi yhteys valliin 5 oli katkennut, eikä linnoituksen länsireuna enää hahmottunut kokonaisuutena. Aukko on tehty vuonna 1986 betonimuurin rakentamisen yhteydessä. (Neuvottelumuistio 6.2.1992). Eskarppimuurin ulkoseinä oli hyvin säilynyt, lukuun ottamatta muutamia seinälinjasta pudonneita kiilakiviä. Laastista oli suurin osa kuluunut pois ja kivien kolot olivat täyttyneet maalla ja kasvillisuudella. Muurin ulkoreunalla oli tiilirakennetta säilynyt maaleikkauksen kohdalla noin 50 cm korkeudelta. Rakenne oli erittäin rapautunut, mutta siitä erottui vielä lähes viisi tiilikertaa. Rintamuuri ei erottunut, mutta on mahdollista, että sitä on säilynyt maavallin sisällä. Maavalli oli säilynyt korkeimmillaan vallien 3 ja 4 taitteessa, jonka kohdalla betoninen putki laski alas eskarppimuuria pitkin.

Kuvat: RHO/MV 125659:7–8, 17, 19, 30.

RHO/Dia 125658:17–19, 26, 28.

Kartat: 1, 2A-B, 7.

RHO/Dia 125658:28.

Valli 4b

x= 704389,30–704364,90 **y=** 496688,20–496694,10 **z=** 22.40–25.00 m mpy

Pituus: Noin 31,40 metriä, josta purettua osaa oli noin 8,40 metriä.

Leveys: 3,5 metriä.

Korkeus: Säilynyt korkeus oli 1,4–2,5 metriä.

Suunta: NNW-SSE

Ympäristö ja kasvillisuus: Valli 4 muodosti yhdessä valli 5:n kanssa linnoituksen läntisen puolustusrintaman. Valli oli rakennettu kallion päälle. Kallio laski loivasti lounaaseen ja länteen. Vallien 4a ja 4b välissä kulki soralla peitetty putki alas rantaan. Vallin sisäpuolelle oli tuotu soratäyttöä, eikä valli enää erottunut kunnolla. Vallin länsireunalla oli vallista purettua ja sortunutta maata sekä kiviä. Kallion pintaa oli tasattu soralla, joka osittain peitti rakenteen näkyvyyttä alhaalta rannasta. Maisema oli muuten avoin ja vallilta oli hyvä näkymä merelle ja Mussalon satama-alueelle. Maavallin päällä ja sen vieressä kasvoi ruusupensaita ja pihlajia. Aluskasvillisuus oli ketomaista.

Kuvaus: Vallin pohjoispäästä (4b) puuttui vallirakenteita noin 9 metrin matkalta. Jäljellä oli enää eskarppimuurin alimmat kivet ja laastia. Purettu rakenne otettiin esiin ja dokumentoitiin. Vallien 4a ja 4b välissä oli noin 4,5-7 metrin aukko. Eskarppimuri oli maan peitossa ja osa sen kivistä oli romahtanut alas. Muurin säilynyt leveys oli noin 2,4 metriä ja sen säilynyt korkeus oli maaleikkauksen perusteella noin 0,7 metriä. Maavallin sisäpuolella oli mullansekainen kivitäyttö. Sen reunaan oli tuotu soraa, jolla oli tasattu linnoituksen sisäosaa. Maavallin sisäosa erottui enää vain noin metrin korkeudelta. Vallin päällä oli betonijätettä. Muurin ulkoreunalla oli tiilirakennetta säilynyt maaleikkauksen kohdalla noin 30 cm korkeudelta. Rakenne oli erittäin rapautunut, mutta siitä erottui vielä lähes neljä tiilikertaa.

Säilyneisyys: Vallin pohjoispää oli purettu, minkä vuoksi yhteys valliin 5 oli katkennut, eikä linnoituksen länsireuna ei enää hahmottunut kokonaisuutena. Vallin pohjoispää oli katkaistu vuonna 1956. (Neuvottelumuistio 6.2.1992). Vallin sisäosan reuna oli lähes kokonaan peittynyt soratäyttöön. Rintamuri ei erottunut, mutta on mahdollista, että sitä on säilynyt maavallin sisällä. Eskarppimuurista näkyi vain yksittäisiä kiviä, muuten se oli maan peittämä ja ilmeisesti myös osittain purettu pois.

Kuvat: RHO/MV 125659:15–17, 20–21, 31–32, 35.

RHO/Dia 125658:20–26, 29–30.

Kartat: 1, 2A-B, 4, 8.

RHO/Dia 125658:29.

Valli 5a

x= 704400,20–704391,40 y= 496668,30–496689,20 z= 22.60–25.50 m mpy

Pituus: Noin 20 metriä.

Leveys: noin 4,5 m.

Korkeus: Säilynyt korkeus oli 1,7–2,9 metriä, josta eskarppimuuria oli 0,7–1,3 metriä.

Suunta: NW-SE

Ympäristö ja kasvillisuus: Valli muodosti yhdessä valli 4:n kanssa linnoituksen läntisen puolustusrintaman. Valli oli rakennettu kallion päälle. Kallio laski loivasti lounaaseen ja länteen. Kallion pintaa oli tasattu soralla, joka osittain peitti rakenteen näkyvyyttä alhaalta rannasta. Maisema oli muuten avoin ja vallilta oli hyvä näkymä merelle ja Mussalon satama-alueelle. Vallin päällä ja sen ympäristössä kasvoi koivuja, pihlajia ja ruusupensaita. Aluskasvillisuus oli ketomaista.

Kuvaus: Eskarppimuuuri muodosti noin 1,2 metriä korkean, tylpän kulman valli 6:n eskarppimuurin kanssa. Kulmasta puuttui kivi. Muuria oli säilynyt 1-2 kivikertaa. Muurin alimmat kivet olivat osittain maan peitossa. Maavallin säilynyt korkeus oli noin 1,7 metriä. Vallin keskivaiheilla kulki betoniputkella suojattu kaapeli, minkä vuoksi kiviä oli pudonnut tai poistettu eskarppimuurista. Osa kivistä oli työntynyt muurilinjasta ulos. Eskarppimuurin kivet olivat lohkottuja. Kivien koot olivat 1,0 x 0,6 ja 0,6 x 0,4 m. Suurimpien kivien väleissä oli käytetty kiilakiviä, joiden koko oli noin 0,20 x 0,15 m.

Säilyneisyys: Valli 4:n pohjoispää oli purettu, minkä vuoksi yhteys valliin 5 oli katkennut, eikä linnoituksen länsireuna enää hahmottunut kokonaisuutena. Eskarppimuurissa oli pudonneita ja ulostyöntyviä kiviä. Suurin osa laastista oli kulunut pois ja kivien kolot olivat täyttyneet maalla ja kasvillisuudella. Rintamuuri ei erottunut, mutta maavallin sisäpuolella oli runsaasti tiilimurskaa maan pinnalla. Vallien 5 ja 6 sisäpuolelle oli tuotu kivitäyttöä, joka oli peitetty noin metrin paksuisella soralla. Vallin eskarppimuuuri oli kasvillisuuden peitossa ja erottui huonosti maastossa.

Kuvat: RHO/MV 125659:11–14, 33–34.

RHO/Dia 125658:12–13, 15–16, 39.

Kartat: 1, 2A-2B.

RHO/Dia 125658:13.

Maakasa 5b

x= 704396,80–704391,00 y= 496687,10–496695,30 z= 23.70–25.35 m mpy

Pituus: Noin 6,5 metriä

Leveys: noin 5,5 m.

Korkeus: 1,2–1,8metriä.

Suunta: W-E

Kuvaus: Vallimainen maakasa työntyi linnoituksen sisään. Sen päällä oli runsaasti betoni ym. jätettä. Kasan pinnalla, hiekan ja mullan seassa oli tiilimurskaa. Maakasan ja valli 5a:n väliin oli kaivettu 25 cm:ä syvä ura. Maakasa sisälsi todennäköisesti vallista 4b purettua maata, tiiltä, kiviä sekä rakennusjätettä. Kasan eteläreuna oli tuettu noin 6,5 metriä pitkällä ja noin metrin korkealla ladotulla kivimuurilla. Maakasa on syntynyt ennen vuotta 1992. (Sihvonen, Veijola, Reipas 1992).

Kuvat: RHO/MV 125659:14

RHO/Dia 125658:14–15.

Kartat: 1, 2A-B.

RHO/Dia 125658:14.

Valli 6

$x= 704442,00-7043989,00$ $y= 496668,00-496707,40$ $z= 22.50-25,50$ m mpy

Pituus: Säilynyt pituus oli 33,20 metriä. Puretusta osuudesta oli säilynyt alimpia kiviä ja laastia noin 7,7 metrin matkalta.

Leveys: Noin 3 m.

Korkeus: Säilynyt korkeus oli 0,1–2,8 metriä, josta eskarppimuuria oli 0,6–1,8 metriä.

Suunta: NE-SW

Ympäristö ja kasvillisuus: Kallion päälle rakennettu valli oli linnoituksen pohjoinen puolustusrintama. Kallio laski luoteeseen. Vallin pohjoispuolella oli iso kivilouhevarasto, joka tuli lähes kiinni eskarppimuurin reunaan. Vallin sisäpuolelle oli tuotu kivitäyttöä ja sen päälle noin metrin paksuudelta soraa. Vallin kärjestä oli näkymä meren yli Ristniemeen. Vallin päällä kasvoi koivuja, pihlajia ja ruusupensaita. Aluskasvillisuus oli ketomaista.

Kuvaus: Eskarppimuuuri oli rakennettu kallion päälle. Sen koillispuolella oli purettu ja jäljellä oli vain alimpia kiviä ja laastia. Valli muodosti noin 1,2 metriä korkean, tylpän kulman vallin 5 eskarppimuurin kanssa. Kulmasta puuttui kivi. Muuria oli säilynyt 1-4 kivekettä ja sen säilynyt leveys oli noin 1,4 metriä. Maavallia oli säilynyt korkeimmillaan lähes 1,5 metriä kulman kohdalla. Vallin sisäosan muoto oli vielä näkyvässä, vaikka se olikin osittain kasvillisuuden peitossa. Eskarppimuurin kivet olivat lohkoittuja ja osassa näkyi halkaisijaltaan noin 3,5–4,5 cm poran jälkiä. Kivien koot olivat 1,5 x 0,9 ja 0,9 x 0,6 m. Suurimpien kivien väleissä oli käytetty kiilakiviä, joiden koko oli noin 0,25 x 0,15 ja 0,15 x 0,10 m.

Säilyneisyys: Vallia 6 oli purettu koillispuolelta, minkä vuoksi yhteys valliin 1 oli katkennut, eikä linnoituksen pohjoisreuna enää hahmottunut kokonaisuutena. Se oli tuhoutunut jo ennen vuotta 1966. (Ahvenisto 1966). Sen alimpia kiviä on poistettu vielä vuoden 2006 purkutöiden yhteydessä. Eskarppimuurin säilynyt osa erottuu hyvin maastossa, kun kivilouhevarasto poistetaan alueelta. Maavallia oli säilynyt ainoastaan vallien 5 ja 6 kulmassa. Sen muodot erottuivat vielä kasvillisuuden alta. Rintamuuri ei erottunut, mutta maavallin sisäpuolella oli runsaasti tiilimurskaa maan pinnalla. Vallien 5 ja 6 sisäpuolelle oli tuotu kivitäyttöä, joka oli peitetty noin metrin paksuisella soralla. Vallin eskarppimuurin laastista oli suurin osa rapautunut kivien väleistä pois ja kivien kolot olivat täyttyneet maalla ja kasvillisuudella.

Kuvat: RHO/MV 125659:4–6, 9–10, 12, 33–34.

RHO/Dia 125658:3, 5-11, 16, 39, 41.

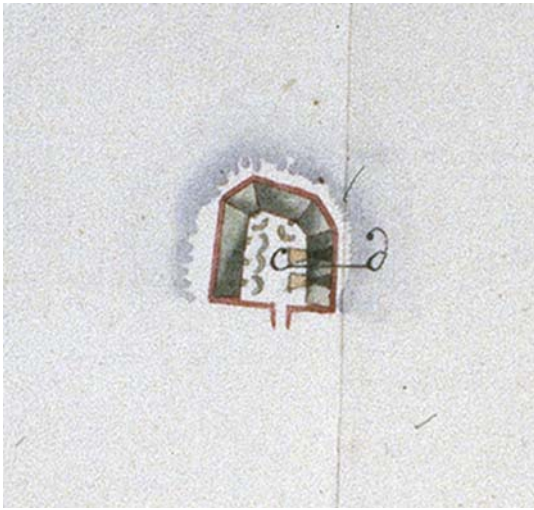
Kartat: 1, 2A-B, 5.

RHO/Dia 125658:10.

5.2 Patteri 1

Patteri sijaitsi rannassa lähes 7 metriä korkean kallion päällä, noin 170 metriä ylälinnakkeesta lounaaseen. Olli Airola mainitsee, että patterin takana on ollut pieni ammuskellari ja että kummastakaan ei ollut mitään näkyvää jäljellä. Kellarissa säilytettiin pieniä ammusmääriä.²¹ Patterista on säilynyt noin 10 metriä pitkä, 5 metriä leveä ja 1,5 metriä korkea valli vuonna 1967.²² Patteri oli neliönmuotoinen varustus, jonka alaosa oli rakennettu kivistä ja yläosa tiilestä. Vallin sisäosa oli täytetty maalla. Sen merelle suunnatut kulmat oli viistetetty, ja mantereen puolelta patteriin johti puinen tykkisilta. Sen kaksi tykkiaukkoa oli suunnattu luoteeseen.²³ Patterin sisäpuolelle oli rakennettu öljysäiliö, johon maistraatin lupa oli myönnetty vuonna 1947.²⁴

Kartta 4: Patterin nro 1 pohjakuva ja leikkaus. Kartta vuodelta 1798, RGAVMF.F.3L.op.23.D.976.L.65. (Kyhika)

²¹ Airola 1972, 25, 30.

²² Ahvenisto 1967, kohde 10.

²³ Kartta vuodelta 1798, RGAVMF.F.3L.op.23.D.976.L.65 (Kyhika).

²⁴ Lausunto 6.4.2006 ja muistio 1996.

Patteri 1

x= 704183,90–704194,40 y= 496597,00- 496612,20 z= 6.80–9.60 m mpy

Pituus: Säilynyt pituus oli 12,80 metriä.

Leveys: Noin 6-3,2 m.

Korkeus: Säilynyt korkeus oli 0,7–2,8 metriä, josta eskarppimuuria oli noin 1,1 metriä.

Suunta: NE-SW

Ympäristö ja kasvillisuus: Kallion päälle rakennettu patteri sijaitsi meren rannalla. Kalliota oli louhittu meren puolelta. Kalliojyrkäne oli lähes 5 metriä korkea. Säilyneen vallin luoteispuolella oli kivilouhevarasto ja koillispuolella betonilohkareita. Vallin kaakkoisseinämän vieressä ja päällä oli betonirakenteita. Patterilta oli näkymä meren yli Mussalon satama-alueelle ja Tuohipöllönsaarelle. Vallin päällä kasvoi lehtipuita ja ruusupensaita. Aluskasvillisuus oli ketomaista.

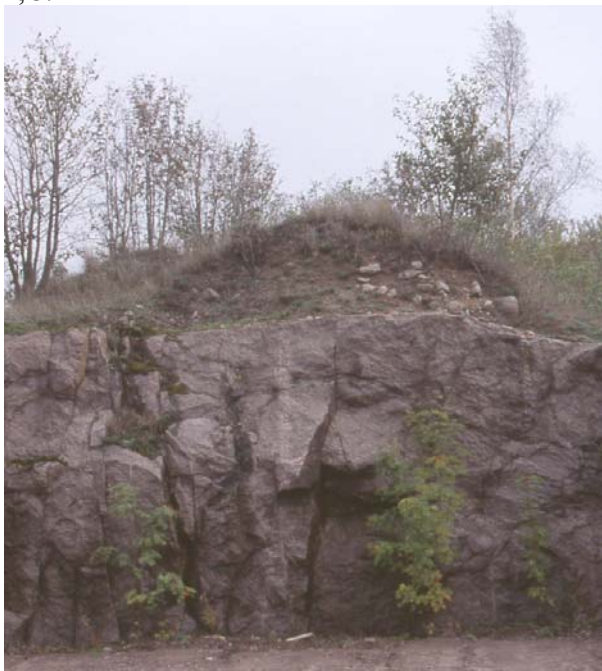
Kuvaus: Patterin luoteisosassa oli kokonaan tuhoutunut. Kallioleikkauksen kohdalla oli patterin lounaisosasta jäljellä noin 2,0–2,3 metriä korkea ja 3,2 metriä leveä maaleikkaus. Sen kaakkoisreunassa näkyi noin metrin leveä ja puoli metriä korkea eskarppimuuri. Tämän yläpuolella alkoi noin 8.23 m mpy tiilirakenne, josta oli säilynyt vain muutamia tiiliä. Maavalli oli mullan- ja savensekaista hiekkaa, jonka seassa oli tiilenpaloja ja tiilimurskaa. Maavallin koillisreunalla oli betonipilareiden pohjia. Patterin kaakkoisreunalla oli yli 15 metriä pitkä ja 1,3–1,8 metriä korkea betonirakenne, joka päättyi noin 2,4 metriä leveään ja 0,9 metriä korkeaan harmaakivimuuriin. Koillis-lounassuuntaisen muurin kivien koot olivat 0,90 x 0,65 m ja 0,30 x 0,30 m. Kivet oli muurattu laastilla. Muuri oli todennäköisesti alkuperäistä eskarppimuuria, jota saattoi olla vielä jäljellä betoniseinän alla. Harmaakivimuuri jatkui uudella, noin 10 metriä pitkällä ja 1,3–0,6 metriä korkealla tukimuurilla, joka oli muurattu karkeasekoitteisella sementillä. Tukimuuri tuli kiinni maavalliin. Patterin sisäosan lounaispäässä oli osittain maan peitossa eskarppimuurin alimpia kiviä.

Säilyneisyys: Patterin luoteissiipi ja lounaisosa olivat tuhoutuneet. Patterista oli säilynyt kaakkoissiiven maavallia sekä osia eskarppimuurista. Maaleikkauksesta erottui myös huonosti säilynyt tiilirakenne. Patterin jäännöksissä ei ollut tapahtunut muutoksia vuoden 1967 jälkeen, ainoastaan maaleikkauksessa näkynyt tiilirakenne oli entisestään rapautunut. (Ahvenisto 1967). Säiliön rakentaminen vuonna 1947 oli tuhonnut patterin luoteissiiven sekä lounaisosan.

Kuvat: RHO/MV 125659:22–26.

RHO/Dia 125658:35–38.

Kartat: 1, 3.

RHO/Dia 125658:32.

7. Yhteenveto

Ruotsinsalmen merilinnoitus koostui useasta erillisestä linnoituksesta, linnakkeista ja pattereista, jotka rakennettiin 1790-luvun lopulla ja 1800-luvun alussa. Tutkimusalue sijaitsi Kotkan Katariinanniemellä, jonne muodostui Kotkansaaren päälinnoitus, Fort Katariina. Linnoitus oli rakennettu kokonaan kallion päälle. Linnoitusta esittämissä kuvissa alue on ollut puuton, kallioinen niemi. Linnoitus muodostui maastoa myötäillen rakennetusta ylä- ja alalinnoituksesta. Sen eskarppimuuri oli rakennettu harmaakivestä. Muurin yläosa ja rintamuuri oli muurattu tiilestä. Tiiliosien välissä oli maatäyttö. Ylälinnoituksen lounaispuolella sijaitsi patteri nro 1. Se oli rakennettu kallion päälle meren rannalle. Katariinanniemeen oli perustettu 1930-luvulla öljysatama, jota oli laajennettu 1950-luvulla myös ylälinnoituksen alueelle. Kartoituksen tarkoituksena oli selvittää ylälinnoituksen ja patterin nro 1 nykyinen kunto ja öljysataman rakenteiden aiheuttamat vahingot.

Ylälinnoituksen itäosa (vallit 1 ja 2) on lähes tuhoutunut vuonna 1986 öljysäiliöiden ympärille rakennettujen betonisten suojarakenteiden takia. Itäosasta oli säilynyt pohjoiskulmaa ja itse vallia (1) lähes 10 metriä. Vallista oli säilynyt osia kivisestä eskarppimuurista ja noin 50 cm korkeasta, hajooneesta tiilirakenteesta, joka oli todennäköisesti osa rintamuuria. Ylälinnoituksen eteläosan eskarppimuuri (valli 3) oli säilynyt hyvin, lukuun ottamatta sen purettua koillisosaa, joka oli tuhoutunut viimeistään jo laululavaa rakennettaessa 1940-luvulla. Maavalli oli kasvillisuuden peitossa ja osittain sortunut. Sen päällä oli vielä jäljellä betonirakenteita. Linnoituksen läntinen puolustusrintama ei enää hahmottunut kokonaisuutena valleihin tehtyjen aukkojen vuoksi. Vallien 4 ja 5 väli oli purettu pois 1950-luvulla. Vallin 5 eskarppimuuri oli kasvillisuuden peitossa ja erottui huonosti maastossa. Valliin 4 (a ja b) oli tehty toinen aukko vuoden 1986 rakennustöiden yhteydessä. Vallin 4 (b) pohjoisosassa oli maan peitossa ja sen päällä oli betonijätettä. Vallin (4a) eteläosan eskarppimuuri oli hyvin säilynyt ja se erottui maastossa. Vallin päällä oli betonirakenteita sekä rauta- ja betonijätettä. Ylälinnoituksen pohjoisosasta oli purettu vallia (6) yli 40 metrin matkalta. Eskarppimuurista oli säilynyt ainoastaan länsiosa. Vallien 5 ja 6 sisäpuolelle oli tuotu kivitäyttöä, joka oli peitetty soralla. Maavallia oli säilynyt ainoastaan vallien 5 ja 6 kulmassa. Sen muodot erottuivat vielä kasvillisuuden alta. Linnoituksen tiiliosat olivat maan peitossa sekä suurelta osin rapautuneet ja tuhoutuneet jo ennen öljysataman rakentamista.

Patteri 1 sijaitsi rannassa lähes 7 metriä korkean kallion päällä, noin 170 metriä ylälinnakeesta lounaaseen. Patterin luoteissiipi ja lounaisosa olivat tuhoutuneet todennäköisesti vuonna 1947 säiliön rakentamisen takia. Patterista oli säilynyt kaakkoissiiven maavallia sekä osia eskarppimuurista. Maaleikkauksesta erottui myös huonosti säilynyt tiilirakenne.

Fort Katariina ylälinnoitus ei enää hahmotu maastossa kokonaisuutena, osittain purettujen rakenteiden ja toisaalta paikalle tuotujen soratäyttöjen sekä kivilouhevarastojen takia. Linnoituksen alueella on kasvillisuutta vähän, mutta vallit ovat peittymässä pensaikkoon ja pieniä puita kasvaa jo kivirakenteiden välissä.

Helsingissä 7.11.2006

FM Päivi Hakanpää

Lähteet:**Kartat:****Merivoimien arkisto, Venäjä:**

Ruotsinsalmi, Fort Katariina. Ruotsinsalmi, Fort Katariina. Suvorov, Steinheil. Kartta vuodelta 1792. RGAVMF.F.3L.op.26.D.1716. 15. (Kyhika)

Ruotsinsalmi, Fort Katarina, Kivisalmi, reduutti Kotka, patterit nrot 1, 2, 3, 9. Kenr.maj. Talokov. Kartta vuodelta 1798. RGAVMF.F.3L.op.23.D.976.L.65. (Kyhika)

Ruotsinsalmi. Kartta vuodelta 1795. RGAVMF.F.3L.op.23.D.945.L.1. (Kyhika)

Kansallisarkisto:

Kartta vuodelta 1801 MHA 2 d 1/5.

Museovirasto, rakennushistorianosasto/VIK Ruotsinsalmi

Ruotsinsalmen linnoitusalue ja ympärillä olevien saarien kartta, Kubasov. VIK 5

Linnoituskartta Ruotsinsalmi. Kartta vuodelta 1812. VIK 6.

Ruotsinsalmen linnoituksen profiili piirroksia, Simonov. Kartta vuodelta 1823. VIK 418.

Ruotsinsalmi, linnoitusten pohjakaavat, Parunov. Kartta vuodelta 1823. VIK 422

Painamattomat lähteet:

Hering, Frank 2004: Ruotsinsalmen merilinnoituskasviston inventointi 2001–2004. Museoviraston tilaama kasvillisuusselvitys.

Nimander, Päivi 1980: Selvitys Ruotsinsalmi-Kyminlinna -linnoituskokonaisuuden jäänteistä ja toimenpide-ehdotelma. Kymenlaakson maakuntamuseo.

Painetut lähteet:

Airola, Olli & Harjunpää, Kaisa 1972: Ruotsinsalmen merilinnoitus 1790–1855. Rotšensalmskij port.

Fabricius, I., G. 1902: Sotaministeriön satavuotispäivää 1802–1902. Insinöörihallinto.

Kauppi, Ulla-Riitta 1992: Elämää Ruotsinsalmen merilinnoituksessa. Kahden kruunun alla. Kymenlaakson maakuntaliitto.

Kauppi, Ulla-Riitta 1993: Kasarmin aidan kahden puolen. Kaksisataa vuotta suomalaista varuskuntayhteisöä. Historiallinen arkisto 101. Helsinki.

Rosén, Ragnar 1953: Kotkan esivaiheet. Kotkan historia I. Helsinki.

Rosén, Ragnar 1960: Kymenkartano. Kymin historia I. Kouvola.

Tuominen, Terhi 1993: Selvitys Puistololan Tervaleppälehdestä. Kotkan kaupunki. Ympäristövirasto. Julkaisu 4/1993.

Kotka, Ruotsinsalmen merilinnoitus, Fort Katariinan kartoitus 2006. Mustavalkonegatiiviluettelo.

Päivi Hakanpää 2006

RHO/MV 125659:1-36

Päänumero	Alanumero	Fnr	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125659	1	1:3	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1, yleiskuva.	SE	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	2	1:21	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilynyt sisäosa.	S	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	3	1:30	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1.	E	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	4	2:1	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n ja valli 6:n säilynyt kulma oli osittain peittynyt maalla.	SE	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	5	2:4	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilynyt sisäosa ja valli 6:n purettu koillisosa.	SW	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	6	2:11	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilynyt sisäosa ja valli 6:n purettu koillisosa.	SW	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	7	2:15	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4A lounaisprofiili.	N	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	8	2:17	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4A lounaisprofiili.	N	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	mv	Kino
125659	9	2:19	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilyneen sisäosan maaleikkaus puhdistettuna esiin maakasan alta ja valli 6:n puretun koillisosan alimmat eskarppimuurin kivet esiin kaivettuna.	SW	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	mv	Kino
125659	10	2:22	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilyneen sisäosan maaleikkaus puhdistettuna esiin maakasan alta ja valli 6:n puretun koillisosan alimmat eskarppimuurin kivet esiin kaivettuna.	SW	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	mv	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnr	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125659	11	2:25	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 5A, yleiskuva.	S	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	mv	Kino
125659	12	2:29	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 6:n 5A:n kulma. Valli 5 oli jäänyt kasvillisuuden peittoon.	W	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	mv	Kino
125659	13	2:32	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 5A oli jäänyt kasvillisuuden peittoon.	S	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	mv	Kino
125659	14	2:36	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, maakasa 5B ja sen tukimuuri.	SE	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	mv	Kino
125659	15	3:2a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4B eteläprofiili ennen puhdistusta.	NE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	mv	Kino
125659	16	3:5a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4B eteläprofiili puhdistettuna esiin.	NE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	mv	Kino
125659	17	3:10a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallit 4 ja 3, yleiskuva.	S	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	mv	Kino
125659	18	3:11a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 3.	SE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	mv	Kino
125659	19	3:16a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4A.	SW	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	mv	Kino
125659	20	3:17a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B.	SSW	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	mv	Kino
125659	21	3:20a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B, pohjoisprofiili.	S	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	mv	Kino
125659	22	3:23a	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n säilynyt osa kallioleikkauksen reunalla.	W	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	mv	Kino
125659	23	3:27a	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n säilynyt osa kallioleikkauksen reunalla.	SW	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	mv	Kino
125659	24	3:29a	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n säilynyt sisäosa.	W	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	mv	Kino
125659	25	3:34a	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n kaakkoisosan uusi tukimuuri.	SW	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	mv	Kino
125659	26	3:35a	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n kaakkoisosan uusi tukimuuri. Sen takana näkyy alkuperäistä eskarppimuuria.	SE	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	mv	Kino
125659	27	4:2	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallien 1 ja 2 purettua osaa.	SW	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnr	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125659	28	4:4	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallien 1 ja 2 purettua osaa.	S	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	29	4:9	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 3, maavallin pinta.	E	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	30	4:15	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallien 3 ja 4 sisäosa oli kasvillisuuden peitossa. Vallien päällä oli betonirakenteita.	E	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	31	4:16	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B:n puretun osan alimmat rakenteet kaivettiin esille.	SSE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	32	4:20	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B:n puretun osan alimmat rakenteet kaivettiin esille.	NNE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	33	4:23	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallien 5 ja 6 sisäosa.	NE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	34	4:26	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallien 5 ja 6 sisäosaa oli täytetty kivillä ja peitetty soralla.	NE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	35	4:27	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B:n sisäosaa oli täytetty soralla.	NE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino
125659	36	4:33	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoituksen lounaisosaa.	SW	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	mv	Kino

Kotka, Ruotsinsalmen merilinnoitus, Fort Katariinan kartoitus 2006. Dialuettelo.

Liite 2

Päivi Hakanpää 2006

RHodia 125658:1-44

Päänumero	Alanumero	Fnr	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125658	1	1:0	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1, yleiskuva.	SE	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	2	1:2	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1.	E	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	3	1:6	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n ja valli 6:n säilynyt kulma oli osittain peittynyt maalla.	SE	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	4	1:7	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilynyt sisäosa.	S	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	5	1:11	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilynyt sisäosa ja valli 6:n purettu koillisosa.	SW	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	6	1:13	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilynyt sisäosa ja valli 6:n purettu koillisosa.	SW	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	7	1:16	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilynyt sisäosa ja valli 6:n purettu koillisosa.	SW	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	8	1:22	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilyneen sisäosan maaleikkaus puhdistettuna esiin maakasan alta ja valli 6:n purettu koillisosan alimmat eskarppimuurin kivet esiin kaivettuna.	SW	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	9	1:27	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 1:n säilyneen sisäosan maaleikkaus puhdistettuna esiin maakasan alta ja valli 6:n purettu koillisosan alimmat eskarppimuurin kivet esiin kaivettuna.	SW	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	10	1:31	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 6:n lounaisosan eskarppimuuria.	W	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	11	1:30	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 6:n lounaisosan eskarppimuuria.	W	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	12	1:28	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 5A, yleiskuva.	S	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	13	1:34	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 5A oli jäänyt kasvillisuuden peittoon.	S	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	14	1:36	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, maakasa 5B ja sen tukimuuri.	SE	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	15	1:17	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, Riikka Väisänen on raivaamassa ruusupensaita maakasa 5B:n ja valli 5A:n päältä.	NE	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	16	1:E	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, näkymä valli 5A:n ja 6:n päältä itään.	W	Päivi Hakanpää	29.9.	2006	Dia	Kino
125658	17	1:20	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4A lounaisprofiili.	N	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnr	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125658	18	1:19	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4A lounaisprofiili.	N	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	19	1:10	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4A lounaisprofiilia dokumentoi Ulrika Köngäs.	NE	Päivi Hakanpää	28.9.	2006	Dia	Kino
125658	20	2:2	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4B eteläprofiili ennen puhdistusta.	NE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	21	2:3	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4B eteläprofiilia puhdistamassa Ulrika Köngäs ja Riikka Väisänen.	NE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	22	2:4	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4B eteläprofiili puhdistettuna esiin.	NE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	23	2:6	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallin 4B eteläprofiili puhdistettuna esiin.	NE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	24	3:2a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B:n puretun osan alimmat rakenteet kaivettiin esille.	SSE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino
125658	25	3:3a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B:n puretun osan alimmat rakenteet kaivettiin esille.	NNE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino
125658	26	2:8	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallit 4 ja 3, yleiskuva.	S	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	27	2:12	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 3.	SE	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	28	2:14	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4A.	SW	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	29	2:16	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B.	SSW	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	30	2:17	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B, pohjoisprofiili.	S	Päivi Hakanpää	2.10.	2006	Dia	Kino
125658	31	2:20	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n säilynyt osa kalliroleikkauksen reunalla.	W	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	Dia	Kino
125658	32	2:21	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n säilynyt osa kalliroleikkauksen reunalla.	SW	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	Dia	Kino
125658	33	2:22	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n säilynyt eteläsiipi.	SSE	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	Dia	Kino
125658	34	2:24	Kotka	Fort Katariina	Riikka Väisänen on mittamassa patterin 1 säilyneitä maavalleja.	E	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	Dia	Kino
125658	35	2:25	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n säilynyt sisäosa.	W	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	Dia	Kino
125658	36	2:28	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n kaakkoisosan uusi tukimuuri.	SW	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	Dia	Kino
125658	37	2:29	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1:n kaakkoisosan uusi tukimuuri. Sen takana näkyy alkuperäistä eskarppimuuria.	SE	Päivi Hakanpää	4.10.	2006	Dia	Kino
125658	38	3:12a	Kotka	Fort Katariina	Patteri 1, kaakkoisosassa oli betoniseinää ja uusi tukimuuri. Näiden takana näkyy alkuperäistä eskarppimuuria.	SSE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino
125658	39	3:8a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, vallien 5 ja 6 sisäosaa oli täytetty kivillä ja peitetty soralla.	NE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino
125658	40	3:10a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoitus, valli 4B:n sisäosaa oli täytetty soralla.	NE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino
125658	41	3:9a	Kotka	Fort Katariina	Ulrika köngäs on mittaamassa korkeuksia valli 6:n puretussa osassa.	NE	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnr	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125658	42	3:15a	Kotka	Fort Katariina	Lehdistötiedotustilaisuuteen osallistujia Shellistä, Museovirastosta ja Kymen Sanomista.	W	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino
125658	43	3:16a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoituksen lounaisosaa.	SW	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino
125658	44	3:27a	Kotka	Fort Katariina	Ylälinnoituksen kaakkoisosaa.	E	Päivi Hakanpää	5.10.	2006	Dia	Kino

Kotka, Fort Katariina poistetut löydöt 2006

Liite 3

Päivi Hakanpää

Nro	Alue	x	y	z m mpy	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
1	Valli 4B	704384	496690	23,5	Rauta	Naula	Kanta on neliskulmainen ja varsi litteä neliskanttinen.	1	Pituus 80, kanta 14 x 16.	36

1:1

UK

Kotka Fort Katariina tiilifragmentit 2006

Liite 4

Päivi Hakanpää

RHO 1543

Kenttänumero	RHO nro	Alue	Rakenne	Koko (pit x lev paks) mm	Paino g	x	y	z m mpy	Tyyppi	pvä
1	-	Valli 1	Rintamuuri, NE-profiili	242 x 120 x 650	3379,4	704439,36	496707,9	24,91	Seinätiili, punasavi	29.9.2006
2	1543	Valli 4B	Eskarppi-muurin tiilinen yläosa, S -profiili	235 x 110 x 55	2930,2	704382,24	496690,1	24,23	Seinätiili, punasavi	2.10.2006

Kotka Fort Katariina 2006 laastinäytteet

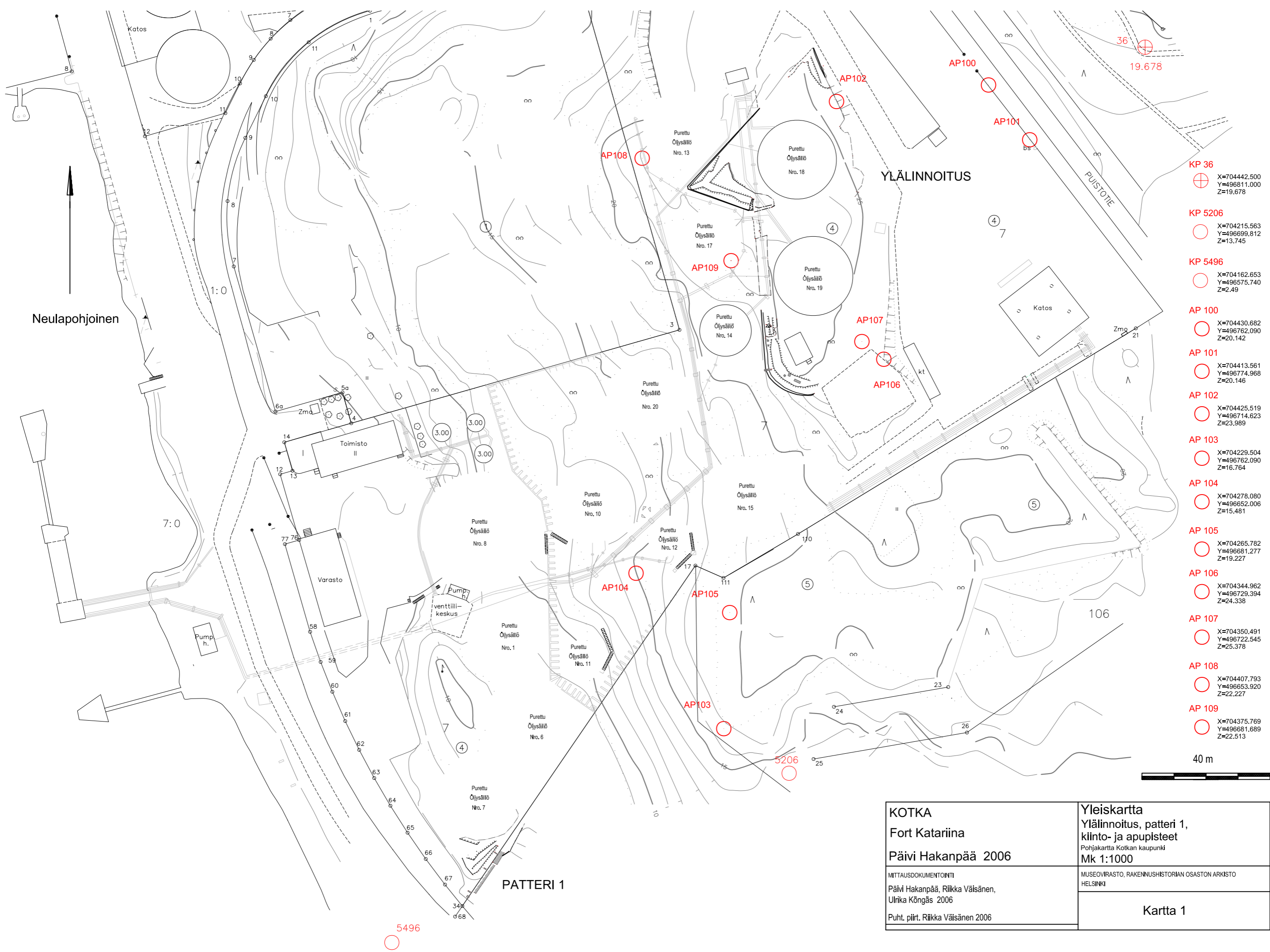
Päivi Hakanpää

Liite 5

Kenttänumero	Alue	Rakenne	x	y	z m mpy	Paino g	Pvä
1	Valli 1	Eskarppi, NE- profiili	704438,436	496707,065	24,615	52,1	29.9.2006
2	Valli 4A	Eskarppi, SW- profiili	704359,93	496692,22	23,19	356,4	2.10.2006
3	Valli 4B	Eskarppi, S-profiili	704382,635	496690,460	23,978	233,5	3.10.2004

KARTTALUETTELO

N:o	Valli, taso/profiili	MK	Pvä	Piirtäjä
1.	Yleiskartta	1:1000	8.11.2006	P.H., U.K. R.V. Puht.piirt. R.V.
2A.	Yleiskartta, Yläinnoitus	1:300	8.11.2006	P.H., U.K. R.V. Puht.piirt. R.V.
2B.	Yleiskartta, Yläinnoitus, vuosien 1992 ja 2006 mittaukset	1:500	8.11.2006	P.H., U.K. R.V. Puht.piirt. R.V.
3.	Yleiskartta, Patteri 1	1:200	8.11.2006	P.H., U.K. R.V. Puht.piirt. R.V.
4.	Valli 4B, purettu eskarp-muuri	1:25	18.10.2006	U.K.
5.	Valli 6B, purettu eskarp-muuri	1:25	18.10.2006	U.K.
6.	Valli 1, NE-profiili	1:20	20.10.2006	U.K. Puht.piirt. R.V.
7.	Valli 4A, SW-profiili	1:20	20.10.2006	U.K. Puht.piirt. R.V.
8.	Valli 4B, S-profiili	1:20	20.10.2006	U.K. Puht.piirt. R.V.

- KP 36**

 X=704442.500
 Y=496811.000
 Z=19.678
- KP 5206**

 X=704215.563
 Y=496699.812
 Z=13.745
- KP 5496**

 X=704162.653
 Y=496575.740
 Z=2.49
- AP 100**

 X=704430.682
 Y=496762.090
 Z=20.142
- AP 101**

 X=704413.561
 Y=496774.968
 Z=20.146
- AP 102**

 X=704425.519
 Y=496714.623
 Z=23.989
- AP 103**

 X=704229.504
 Y=496762.090
 Z=16.764
- AP 104**

 X=704278.080
 Y=496652.006
 Z=15.481
- AP 105**

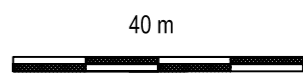
 X=704265.782
 Y=496681.277
 Z=19.227
- AP 106**

 X=704344.962
 Y=496729.394
 Z=24.338
- AP 107**

 X=704350.491
 Y=496722.545
 Z=25.378
- AP 108**

 X=704407.793
 Y=496653.920
 Z=22.227
- AP 109**

 X=704375.769
 Y=496681.689
 Z=22.513

KOTKA Fort Katariina Päivi Hakanpää 2006	Yleiskartta Ylälinnoitus, patteri 1, kiinto- ja apupisteet <small>Pohjakartta Kotkan kaupunki</small> Mk 1:1000
<small>MITTAUSDOKUMENTOINTI</small> Päivi Hakanpää, Riikka Välsänen, Ulrika Kõngäs 2006 Puht. piirt. Riikka Välsänen 2006	<small>MUSEOVARASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO</small> HELSINKI <div style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">Kartta 1</div>

Neulapohjoinen

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 13

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 18

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 17

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 19

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 14

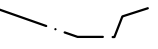

AP108

AP102

AP109

AP107

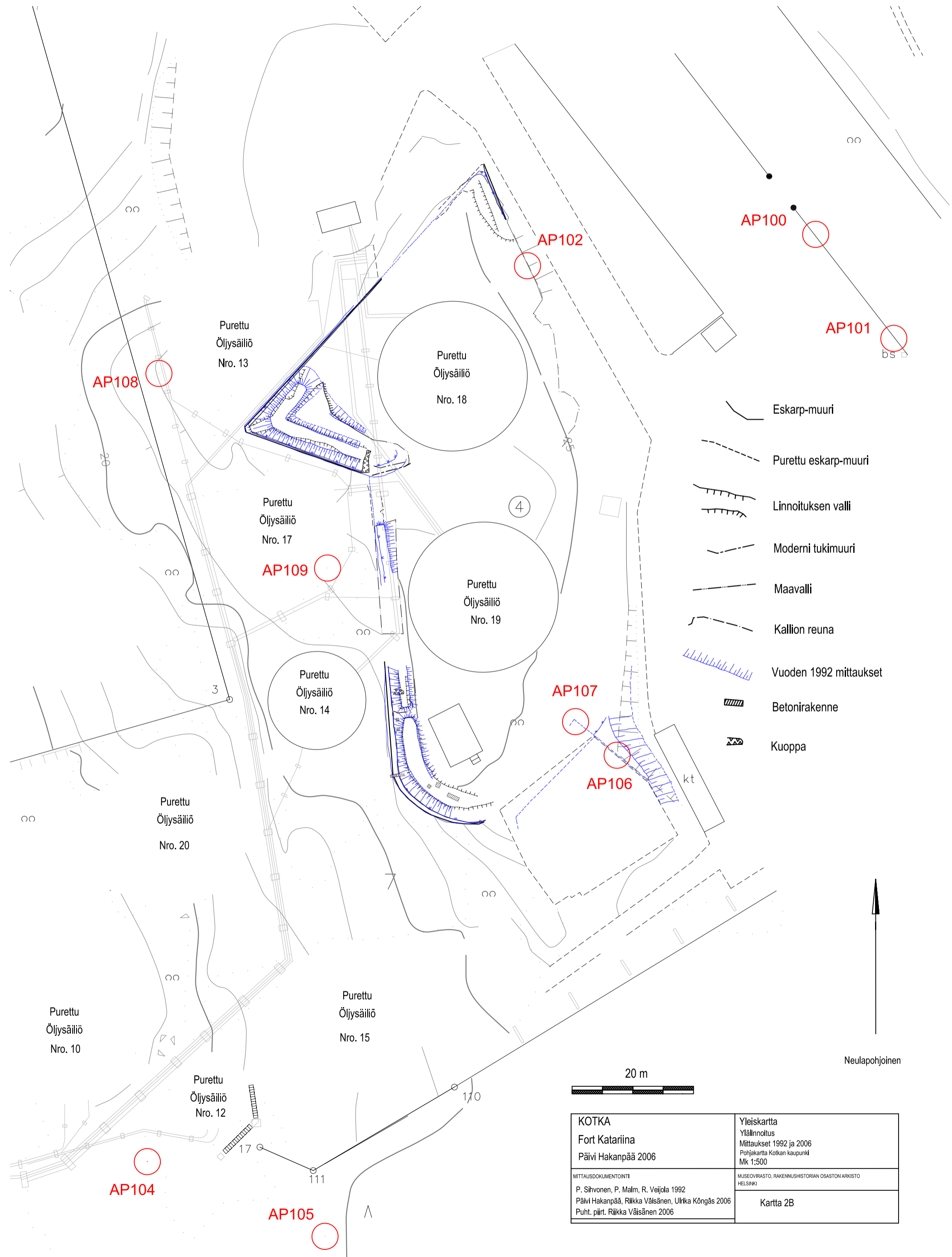
AP106

- Eskarp-muuri
- Purettu eskarp-muuri
- Linnoituksen valli
- Moderni tukimuuri
- Maavalli
- Kallion reuna
- Betonirakenne
- Kuoppa

15 m

KOTKA Fort Katariina Päivi Hakanpää 2006	Yleiskartta Yläinnoitus Pohjakartta Kotkan kaupunki Mk 1:300
MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää, Riikka Väisänen, Ulrika Kõngäs 2006 Puht.piirt. Riikka Väisänen 2006	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 2A

AP100
AP101

AP108

AP102

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 13

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 18

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 17

AP109

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 19

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 14

AP107

AP106

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 20

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 10

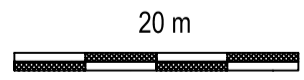
Purettu
Öljysäiliö
Nro. 15

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 12

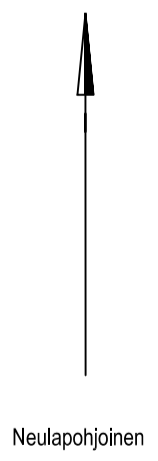
AP104

AP105

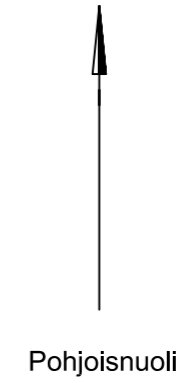
- Eskarp-muuri
- Purettu eskarp-muuri
- Linnoituksen valli
- Moderni tukimuuri
- Maavalli
- Kallion reuna
- Vuoden 1992 mittaukset
- Betonirakenne
- Kuoppa

KOTKA Fort Katarina Päivi Hakanpää 2006	Yleiskartta Yläinnoitus Mittaukset 1992 ja 2006 Pohjakartta Kotkan kaupunki Mk 1:500
MITTAUSDOKUMENTOINTI P. Sihvonen, P. Malm, R. Veijola 1992 Päivi Hakanpää, Riikka Väisänen, Ulrika Kõngäs 2006 Puht. piirt. Riikka Väisänen 2006	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 2B

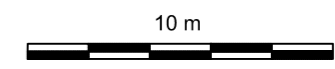

Purettu
Öljysäiliö
Nro. 7

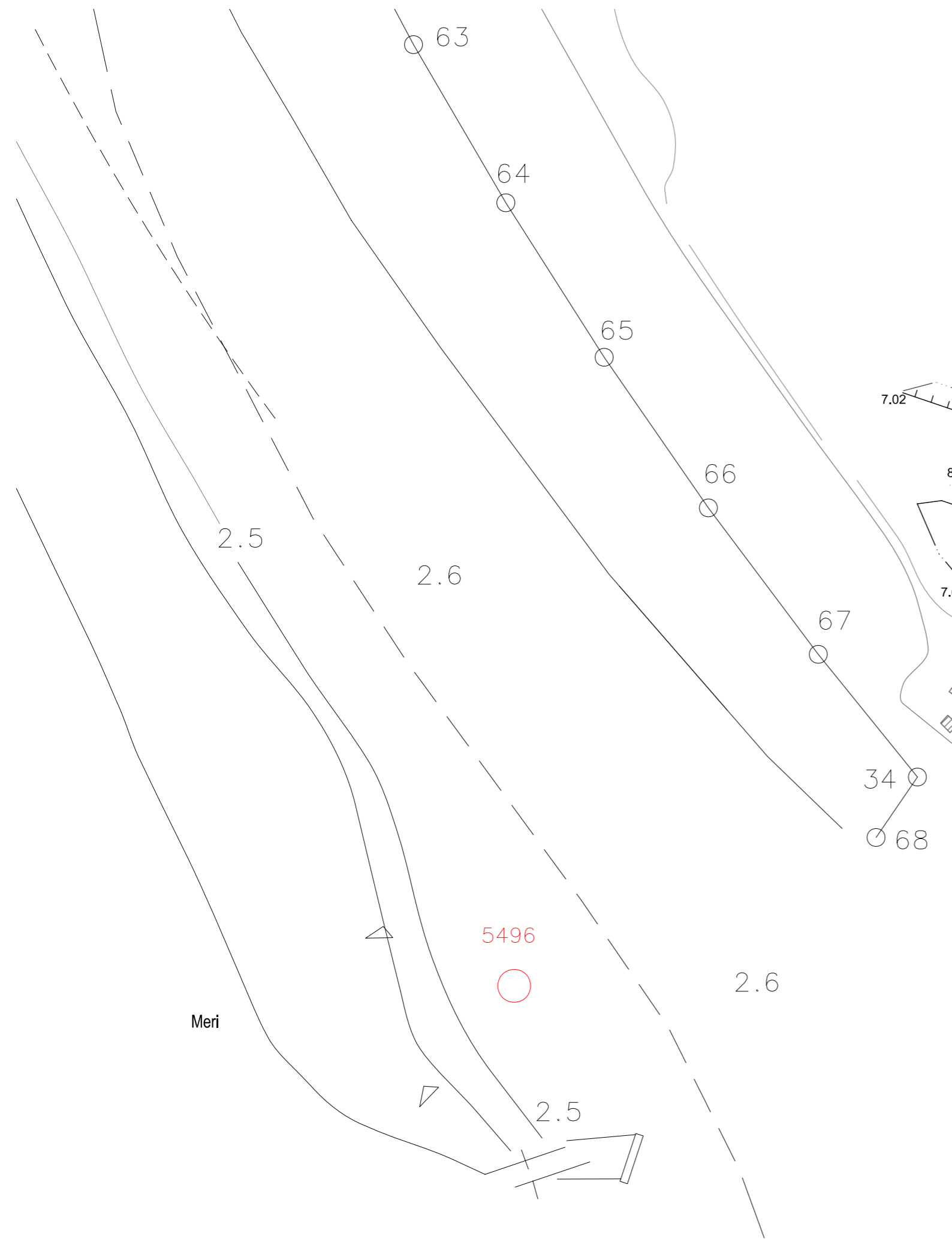
Pohjoisnuoli

- Eskarp-muuri
- Linnoituksen valli
- Moderni tukimuuri
- Maaleikkaus
- Betonirakenne

10 m

<p>KOTKA Fort Katariina Päivi Hakanpää 2006</p>	<p>Yleiskartta Patteri 1 Pohjakartta Kotkan kaupunki Mk 1:200</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää, Riikka Väisänen, Ulrika Köngäs 2006 Puht. piirt. Riikka Väisänen 2006</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI</p> <p style="text-align: center;">Kartta 3</p>

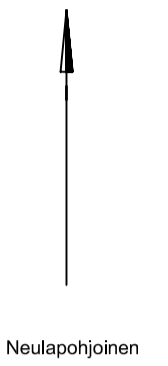
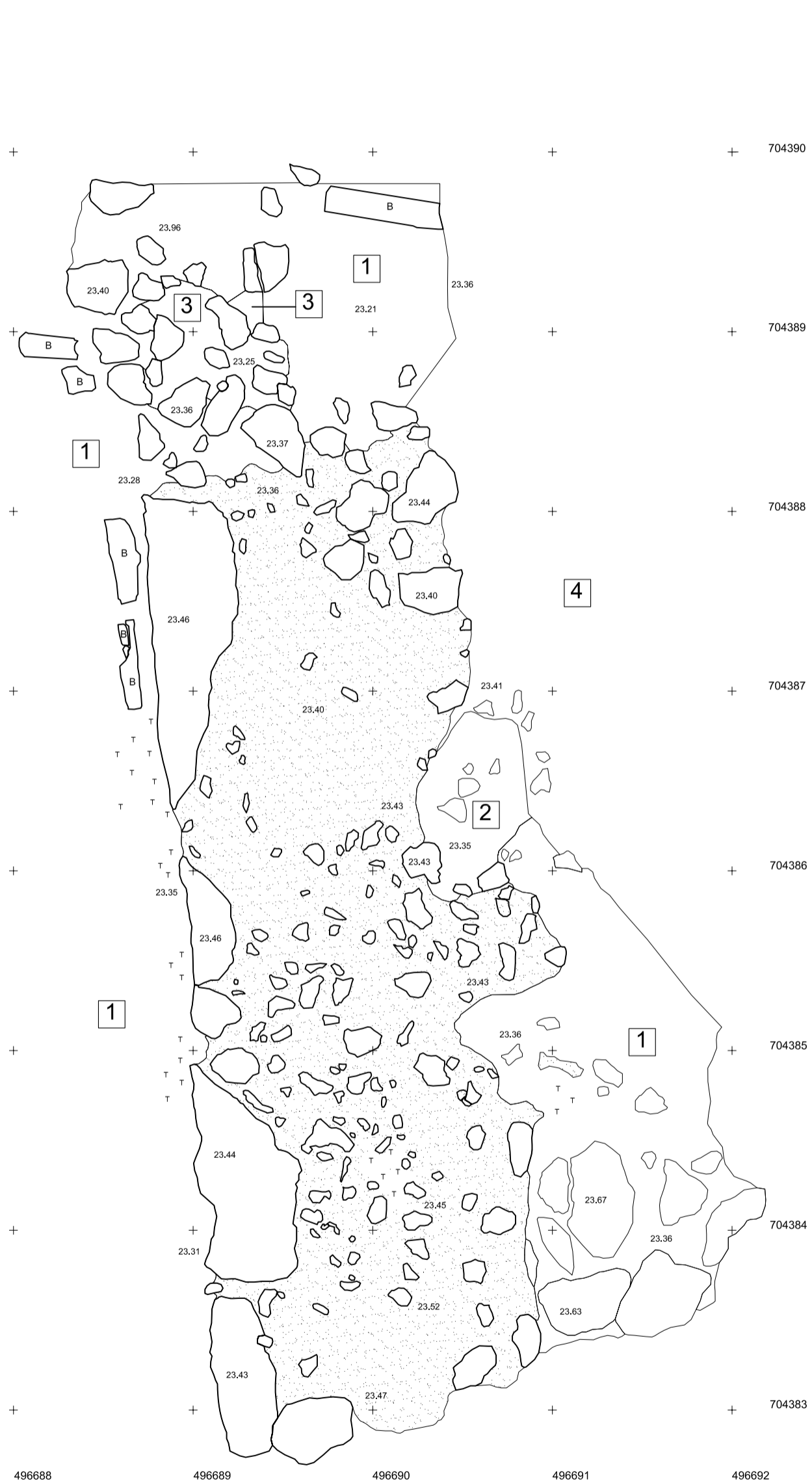
Meri

5496

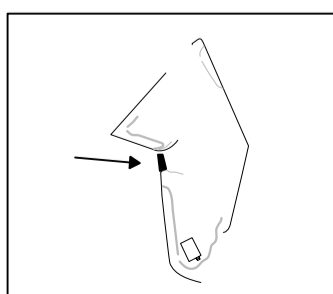
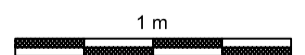
2.6

2.5

- 1. Hiekan- ja savensekainen multa
- 2. Betonin- ja hiekansekainen savi
- 3. Laastinsekainen savi
- 4. Sora

- Kivi
- Tiilimurka
- Laasti
- Betonia

KOTKA Fort Katarina Päivi Hakanpää 2006	Valli 4B Purettu eskarp-muuri Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Köngäs Puht.piirt,Ulrika Köngäs 2006	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Kartta 4	

704440

704439

704438

704437

704436

704435

704434

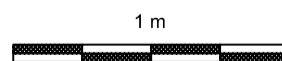
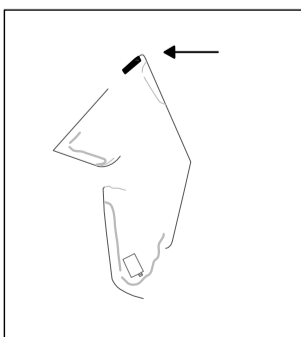
704433

Neulapohjoinen

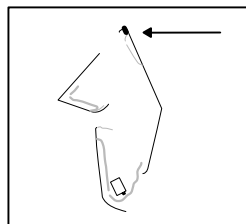
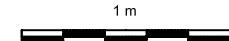
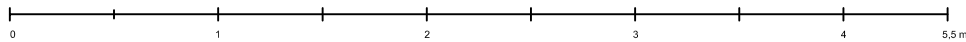
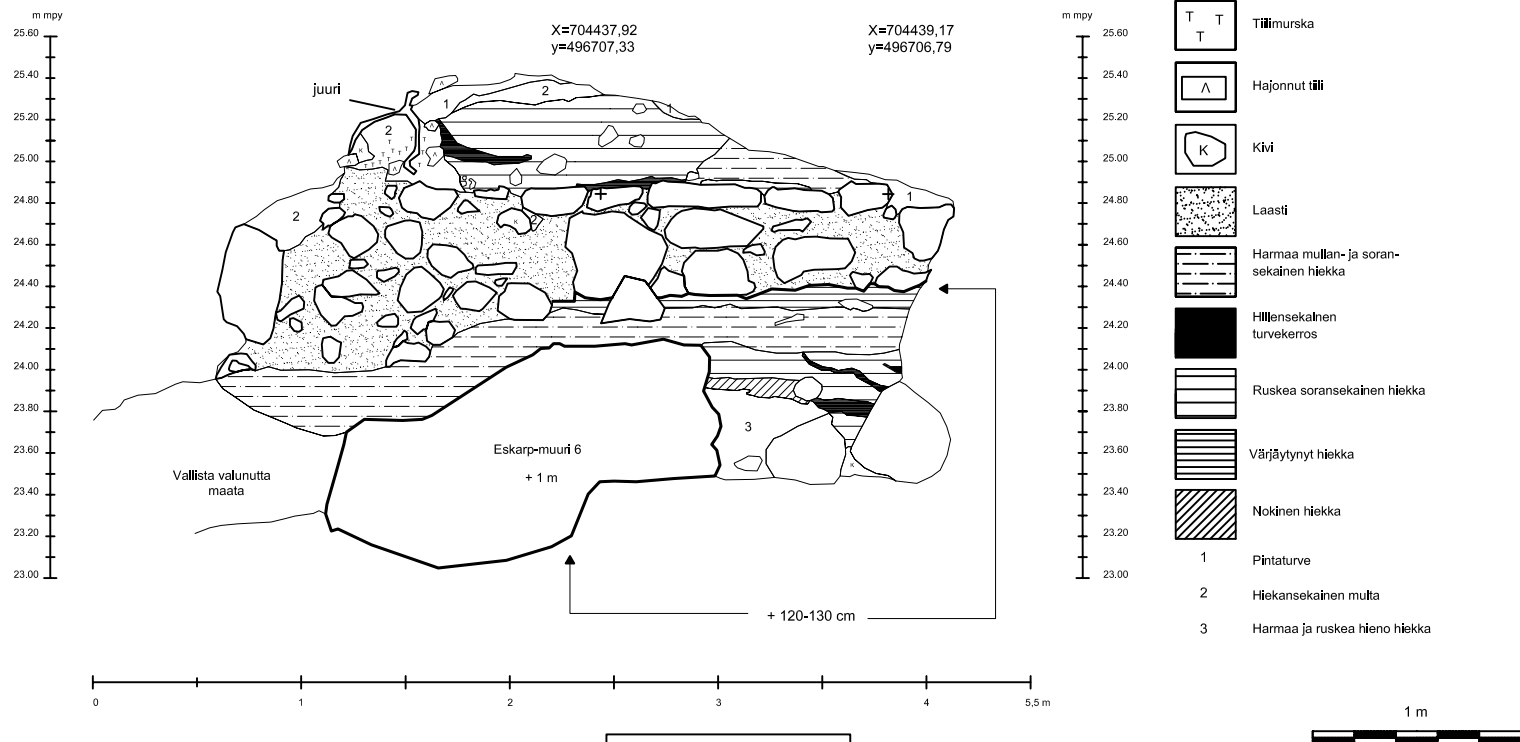
- 1. Laasti- ja tiilimurskan sekainen hiekka
- 2. Sora
- 3. Peruskallio

- Kivi
- Rapautunut kivi
- Hajonnut tiili
- Laasti
- Tiilimurska
- Laastimurska

KOTKA Fort Katarina Päivi Hakanpää 2006	Valli 6 Purettu eskarp-muuri Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Kõngäs Puht.piirt,Ulrika Kõngäs 2006	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 5

NE-profiili

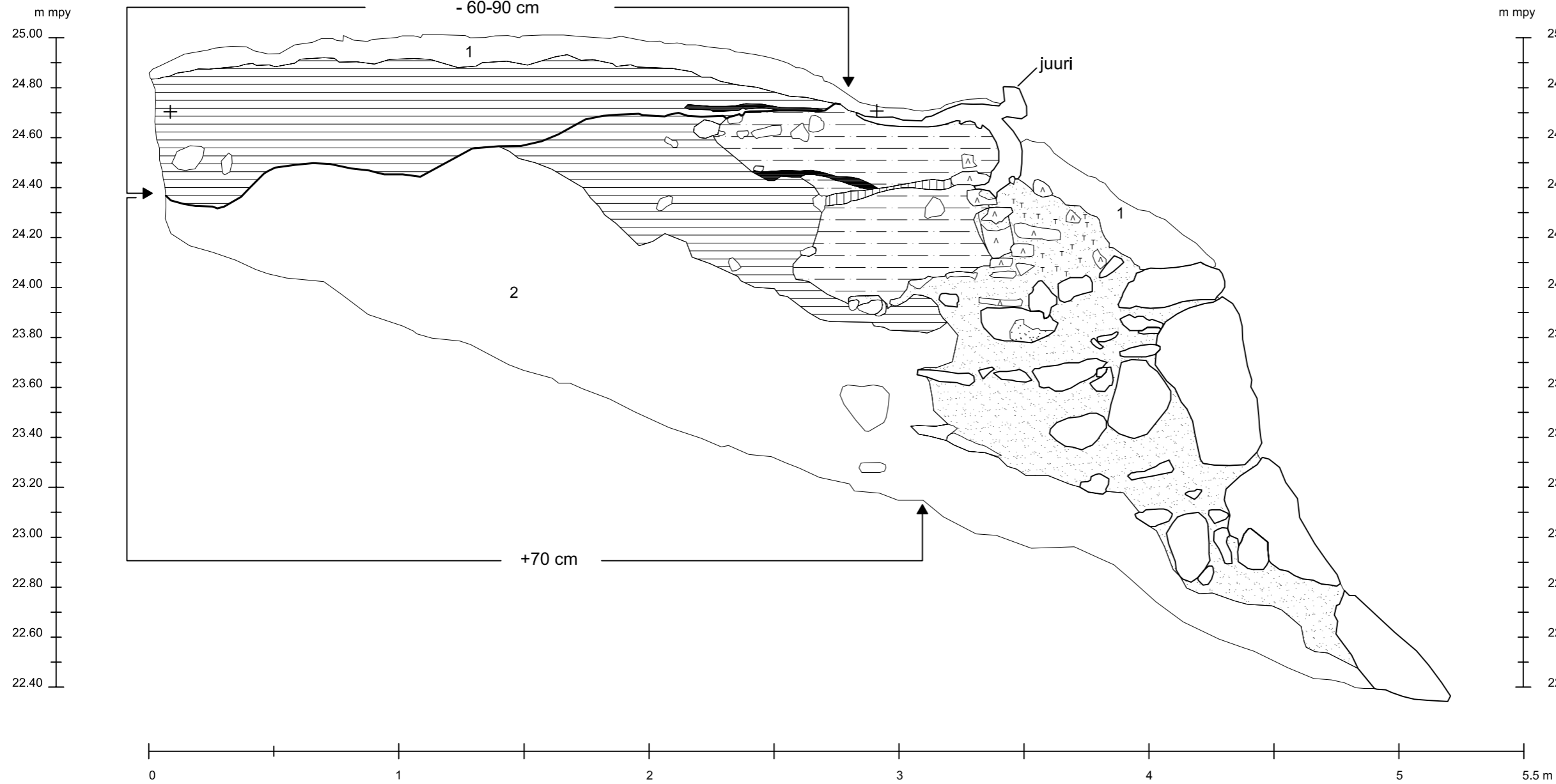

KOTKA Fort Katariina Päivi Hakanpää 2006		Valli 1 NE-profiili Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Kõngäs 2006 Puht, piirt, Riikka Väisänen 2006	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 6	

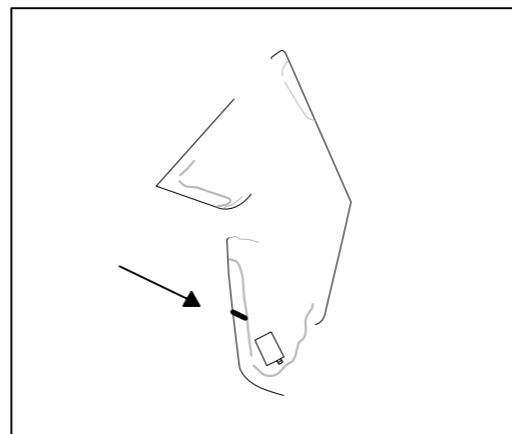
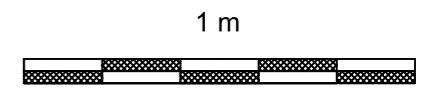
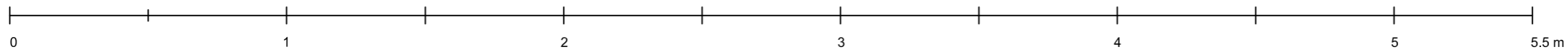
SW-profiili

X=704357.70
y=496695.30

X=704358.94
y=496692.76

- Tiili
- Tiilimurska
- Hajonnut tiili
- Kivi
- Laasti
- Hiilensekainen turve
- Soransekainen hiekka
- Sekoittunut harmaa ja ruskea hiekka
- turvekerros
- 1 Pintamulta
- 2 Keltainen hiekka (paikalle tuotu)

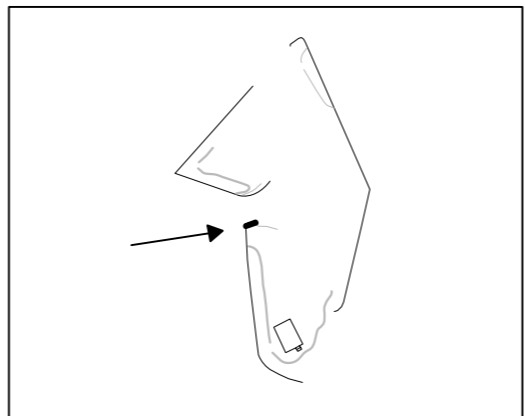
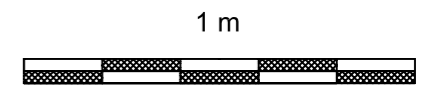
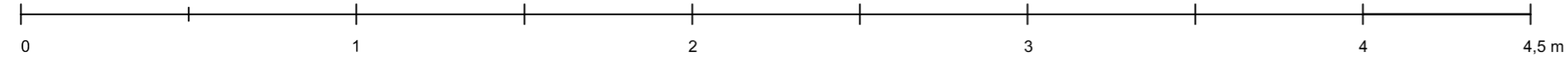
KOTKA Fort Katarina Päivi Hakanpää 2006	Valli 4 A SW-profiili Mk 1:20
	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Köngäs 2006 Puht. piirt. Riikka Väisänen 2006	Kartta 7

S-profiili

- Tiili
- Tiilimurska
- Hajonnut tiili
- Kivi
- Laasti
- Saven- ja hiekansainen multa
- Sekoittunut harmaa ja ruskea hiekka
- Soransainen hiekka
- Hiekansainen multa

1 Pintaturve

KOTKA Fort Katariina Päivi Hakanpää 2006	Valli 4B S-profiili Mk 1:20
	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Köngäs 2006 Puht. piirt. Riikka Väisänen 2006	Kartta 8